

„Mennyi áldás származna abból, ha az *Evangelikus Életben* megjelenő bizonyágtételekről az olvasók beszámolnának környezetükben!”

Az evangélium láncreakciója
▶ 9. oldal

„Régóta és általánosan elterjedt ez a nézet – mármint az, hogy a templomok hossz tengelye szándékosan és tudatosan keletre irányul. (...) Viszont mindeddig soha senki sem járt utána, hogy ez valóban így van-e, vagy sem.”

Keleti irányultság ▶ 12. oldal

„Egyháztagjaink java része vegyes házasságban él, így sokaknak napi kihívás feldolgozni az ökumené legnagyobb deficitjét, az Úr asztala körüli közösség hiányát.”

Megoszott asztalközösség ▶ 15. oldal

Hogyan ünnepeltek a protestánsok? ▶ 5. oldal
Találkozások Böjte Csabával ▶ 16. oldal
Interjú az új kerületi felügyelővel ▶ 18. és 23. oldal
Bibliai tudáspróba ▶ 24. oldal
Szélrózsa-visszapillantó ▶ 26. oldal
Melléklet: *ÚTTITÁRS – magyar evangéliumi lap*

KAROLY GYÖRGY TAMÁS MONTAZSA

A kenyér ára is megugrik válságos időkben. Ne csodálkozzunk: aki szemet vet, vihart arat! Viharos időkben élünk. De tudjuk, régi búzából is válik jó kenyér! És jegyezzük meg: nem csak kenyérről él az ember!

Aratóünnepre készül az ország, Szent István és az államalapítás mellett augusztus 20-án az új kenyert ünnepeljük.

A kenyér is krisztusi jelkép. Az önfeláldozás, a tisztaság és az új-jászületés. Akik az úrvacsora szentségével élnek, azoknak nem csupán testi táplálék.

Ki mint vet

Göröngyös az út, míg a búzából kenyér lesz. Először is jó földre kell, hogy essék a mag, aztán hol napsütésért, hol esőért kell imádkozni, hol meg azért, el ne verje a termést a jég. Van, hogy konkoly is keveredik a búza közé, a szétválasztással – jézusi tanácsra – érdemes várni aratásig. A búza egykori nevén: élet.

Az aratás a búzatermesztés végső, leghálásabb fázisa. Az arany kalászosok

levágását, a betakarítást hálaadás követi. Hála a magvetőnek. Hála minden föld gazdájának.

Polyvába takarta Isten a búzaszemet. Le kell hántani az értékes szemről a felesleget. A cséplés, majd az őrlés művelete következik. Így készül a liszt, mely víz, só és élesztő hozzáadásával megdagad. Aztán süthetjük is a kerek cipókat.

Asztalra kerülve áldást mondunk érte. Augusztus 20-án összemzeti áldást. Hisz összetartozunk, mint a kenyér meg a héja!

■ – KINYIK –

„Lennél-e a testvérem?”

Két turnusban „vert sátrat” Bogácson a 16. országos evangélikus gyermektábor

▶ Bogács igazi gyöngyszem a Bükkalján, a hegyvidék és az Alföld találkozásánál, Mezőkövesdtől tíz, Egertől tizenkilenc kilométerre. A természet bőkezűen osztogatja kincseit ezen a vidéken, hiszen a Bükk hegység remek kirándulóhelyekkel, gyönyörű panorámával vár mindenkit, aki ki akar csúszni. Idén egyházközség- és ifjúsági osztály két turnusban (július 28. és augusztus 3., illetve augusztus 4. és 10. között) tartotta itt országos gyermektáborát, összesen 126 résztvevővel.

A 16. országos evangélikus gyermektábor fő témáját ebben az évben a „Lennél-e a testvérem?” kérdés adta. A táboroztató lelkészek és önkéntesek lelkiismeretes munkája nyomán a gyermekek e két hét alatt is megtapasztalhatták, hogy mindannyian Isten nagy családjába tartozó, színes egyéniségekkel és talentumokkal rendelkező családtagok vagyunk. Hiszen Bogácsra igazi testvérek közé érkeztek.

Az áhítatok, a játékok, a vetélkedők és az akadályversenyek során a bibliai családok történetei elevenedtek meg: Ábrahám családján keresztül ismét megerősödhetett a gyermekekben, hogy Isten áldásával a lehető legbiztonságosabb és lehetőleg legpozitívabb élet-

nek történeteiben keresztül átélhették a csodát: Isten a rosszat jóra fordítja. Mária, Márta és Lázár családjának üzenete, hogy mindennek megvan a maga ideje...

Reggeli és esti áhítatok adtak keretet a napoknak. A gyermekek saját kiscsoportjait is alakították, a hangszerek mellett más eszközöket is kreatívan használták. Égi áldásért eső nyújtott némi enyhülést a kánikulában, és a méltán híres bogácsi fürdő vize is várta a táborozókat a közös játékokra.

Délutánonként sport- és ügyességi versenyek tartották lendületben a gyerekeket, akik Mezőkövesd hagyományörző Hadas városrészeiben és Eger városában is látogatást tettek. He-

ves megye székhelyén nem csak történelmünk kalandos korszakaival ismerkedhettek meg a várbán és a kazamaták mélyén – az ifjú evangélikus táborozók az egri Babszem Jankó Gyermekei Táborában a *Forró vizet a kopaszra* és *Az égig érő paszuly* című előadást is megtekinthették.

A közös munkának idén is voltak „kézzel készített gyümölcsei”, a tábor családfájára ragasztott – névvel ellátott – levelek, illetve a kézműves-foglalkozásokon alkotott művek: batikolt, a szivárvány minden színében pompázó pólókban, nemezelt labdákkal, fonott karkötőkkel, fonallal átfont halcskákkal, mindemellett pedig a szívükbe vésett üzenetekkel, emlékekkel térhettek haza a gyermekek. És talán valamennyien azzal a felfedezéssel, amelyről egyikük a tábor végén így számolt be édesanyjának: „Anyá, képzeld, mennyi testvéremet ismertem meg... Sokan vagyunk ám!”

■ P. M.

▶ Képriportunk a 24. oldalon

Változott-e a világ?

■ RIBÁR JÁNOS

Baráti társaságban nagy vita kerekedett arról, változott-e a világ, vagy sem. Egyesek mély meggyőződéssel állították: nagyon nagyot változott. Kényelmesebb lett az élet, gyorsabb a közlekedés, fejlettebb az orvostudomány, de általában is a tudomány, sokkal többet tud az ember – és mindenféle példákat idéztek. Véleményük így foglalható össze: minden sokkal jobb lett, szebb, emberibb, mint régen, ezért ebben a világban már érdemes élni. A világ tehát előnyére változott, csodálnunk kell a szenciális dolgokat.

Ennek a felfogásnak többen dühöden ellene mondtak, és azt állították, ez felületes nézet, csak a felszín látása, mert a társadalmi élet belső valósága és az ember sokkal rosszabb, mint volt régen. A fejlett technika csak arra jó, hogy az ember még nagyobb tehetséggel bűnözhesen; a megfelelő műszaki csodákkal kódokat lehet feltörni; az agyondicsért orvostudomány pedig még azt sem tudja eldönteni, hogy helyes-e az eutanázia, vagy hogy mikor szabad elengedni a páciensből az életből. Véleményük lényege: minden sokkal rosszabb lett, keservebb, embertelenebb a mai modern korban, és ebben a világban már nemigen lehet békésen élni. S főleg a bűnözés elvadására, eldurvulására hívatkoztak. Azaz szerintük nem előnyére változott a világ.

A vitatkozó társaságban voltak olyanok is, akik mindenkinek igazat adtak. Azt állították, hogy van, ami előnyére változott a világ, de azoknak is igazuk van, akik szerint a változás több területen rosszat jelent az ember számára, hiszen tényleg vannak riasztó jelek a világban.

Már-már kompromisszumra is jutottak, mind a két fél hümmögve kezdte belátni nagy liberális egyetértésben, hogy mindenkinek igaza van a maga módján. Minden állítás és az ellenkezője is igaz: a világ változott is, nem is, előnyére is, nem is. És a pohar újra békésen koccantak egymáshoz, amikor váratlanul megszólalt egy hang, és megzavarta a már-már idilli helyzetet.

A hang gazdája olyan harmincas lehetett, egész idő alatt csendben ült, és némán fülelt, csak elegáns nyakendőjét babrálta. A következőket mondta: „*Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.*” (Zsid 13,8)

Az általános zavar azonnal tapintatható volt. Mindenki kérdően nézett rá, de ő hallgatott. A társaság tagjai noszogatni kezdtek, magyarázza meg, hogy mit akart mondani. „Hát csak ezt – felelte – a változó világban Isten nem változik, de sajnos az ember sem. Technika, társadalmi berendezkedés változott, de Isten és az ember nem. Nem változott, hogy Isten a bűneset tragédiája óta keresi és hívja az embert az igaz és tiszta útra, és az sem változott, hogy az ember ezt azóta ki-

neveti és kigúnyolja. És forrása bőven akadt ebben a modern világban is.”

A társaság tagjai most egy emberként szálltak vitába vele: nem úgy van az – mondták –, ma rosszabb és istentelenebb az ember, mint régen volt. „Nem hinném – válaszolta –, éppen az a nagy baj, hogy az ember lelki kifinomodottságában, az Istentől való elidegenedésében ott tart, ahol évezredekkel ezelőtt: nem jobb, nem rosszabb.”

A vitapartnerek bizonyítékokat követeltek, és ő felidézte a Bibliát. Az egyik bibliai könyv (2Krn 30 és 36) beszámolója szerint királyi parancs az elfelejtett pászka újbóli megünneplése, és ennek a szakrális parancsnak a

Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

híret futárok vitték szerte az ország különböző vidékeire; „*a futárok városról városra jártak*”, de kinevették és kigúnyolták őket (2Krn 30,10 és 36,16). Igaz, ezek „csak” az Urísten követői voltak, olyan emberek, mint mi itt, ebben a modern világban. Isten követőinek ma sincs túl nagy tekintélyük, még ha most furcsa divattá lett is mindenféle rendezvényen díszítésként felhasználni őket. Ám ennél sokkal rosszabb történt az Úr Jézussal.

A „rég szép időkben”, amikor még állítólag vallásosabbak voltak az emberek, mit tettek eleink Isten Fiával, aki a megtestesült szeretet, aki az evangéliumot, a bűnbocsánatot, megváltást, az örök és üdvösséges élet jó híret hirdette, terjesztette, és szeretettel fordult mindenki felé? Mit tettek vele? Hihetetlen, de így történt: a pénzsóvár farizeusok kigúnyolták őt (Lk 16,14). Amikor egy ember alkalmat talált az ő csendességére, akkor kinevették. Hát ez sem változott.

De a bibliai beszámolók szerint a helyzet csak rosszabbodott. Isten Fiát, a megtestesült szeretetet kigúnyolták, csúfságból bíborruhába öltöztették, és még haldoklásában is gúnyolták (Mk 15,20), pedig egy haldokló mellett az imádkozó csendességnek lenne csak helye. Ez is a „rég szép időkben” volt, amikor állítólag vallásosabbak voltak az emberek. Sajnos sok évezredes igazi igazság: „*gonosz az ember szívének szándéka ifjúságától fogva*” (1Móz 8,21). Változhatott a világ előnyére, hátrányára – de az ember nem változott.

Ugyanakkor a jó hír: nem változott az Isten sem az ő szeretetében, evangéliumi szándékában. A mi Istenünk az, „*akiben nincs változás, sem fénynek és árnyékknak váltakozása*” (Jak 1,17). „*Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.*” (Zsid 13,8)

Mert változhatott a világ előnyére is, hátrányára is, Isten szeretete változatlan, és céltáblája változatlanul a mi szívünk.

A szerző nyugalmazott evangélikus lelkész

▶ Negyedik alkalommal nyitotta meg kapuit a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium Lotz János nyári diákegyeteme. *Lenczné Vrbovszki Judit* igazgatóhelyettes, főszervező-táborvezető munkáját dicséri, hogy az augusztus 6–12. között megrendezett táborban egy pillanatra sem lehetett unatkozni. Ötvenöt ifjú érkezett az ország különböző evangélikus középiskoláiból öt szekcióra.

A helyi pedagógus szekcióvezetők mellé *Belák Erzsébet* tanárnő Budapestől érkezett. A Szent István Király Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola tanszakvezetője, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola vezető tanára a zongoramesterkurzuson csodát művelt a rendkívül tehetséges növendékekkel. Ezt a szombati zárókoncerten mindenképp meghallhatta.

Japán egzotikus, sokszínű kultúrájáról, művészetéről, a szigetlakók életmódjáról, nyelvéről ismét *Holló Katalintól* és japán vendégelőadói-

tól tudhattak meg sokat a szekciótagok.

A médiával ismerkedőket *Radosné Lengyel Anna* és *Rados Péter* író, szerkesztő, műsorvezető útmutatásai segítették az első lépések megtételében, majd *V. Gámszler Beáta* vezette a kezűket sorról sorra, hogy nonszókára önállóan is próbálkozzanak hír, tudósítás, riport és interjú írásával. *Bozó Zsuzsanna* a diák költőket és írókat állította nehéz feladat elé: megpróbálta mesterségbeli korlátok közé terelgetni száguldó képeletüket. Az eredmény meggyőző lett, hamarosan új alkotókat üdvözölhet az irodalmi élet.

A világhírű nyelvész, egykori bonyhádi diák, *Lotz János* is elégedett lenne *Kutnyánszkyne Bacskai Eszter* tanítványával. Az ifjú retorok különböző szabályokkal nehezítve folytattak disputákat. A három leány, három fiú az utolsó nap a *Megállítandó az*

időt? témacímrel rendezett szónokversenyen mérte össze tudását, s kápráztatta el a nézőközönséget.

FOTO: SOVER RENATA

A közösen hallgatott előadásoknak szintén nagy sikerük volt. *Dr. Jakus Judit* biokémikus, a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Kutatóközpontjának főmunkatársa az össejtekről beszélve bizonyította, hogy természettudományos témát is lehet

közérthető magyar nyelven ismertetni. *GreCsó Krisztián* író hol megnevezette, hol elgondolkodtatta a jelenlévőket: történeteiből kitűnt, hogy nem könnyű (ma) élő írónak lenni. *Antalné dr. Szabó Ágnes* docens az Eötvös Loránd Tudományegyetem Mai Magyar Nyelvi Tanszékéről érkezett, és a mindennapi életben is remekül hasznosítható tárgyalástechnikákról tartott élvezetes előadást.

A legjobban talán *Fabián Mária* dolgoztatta meg a résztvevőket. A pedagógus műsorvezető nemcsak az újságírás etikai normáit ismertette, hanem artikulációs és helyzetgyakorlataival alaposan meg is izsaszotta a fiatalokat.

A legszívósorítóbb esemény *Böjte Csaba* ferences rendi szerzetes áldozatos munkásságának bemutatása volt. *Bognár Cecil*, a gimnázium szabadidő-szervezője egy kisfilmet és *Böjte atya* két ifjú pártfogoltját hozta

a táborba. A lányokat mély hitük segíti a mindennapokban; egyikük íráskészséggel különösen meg van áldva.

Jutott idő a kikapcsolódásra is. A zengővárkonyi tojasmúzeum, a pécsi Zsolnay-gyűjtemény, az óbányai kerékpártúra, a helyi termálfürdő meglátogatása bizonyára örök emlék marad, ahogyan a Tarka fesztivál esti koncertjei, utcabáljai is. Szombaton este *tanabatafa-égetéssel* búcsúztak a szép napoktól a táborlakók. A fára felfüggesztett kívánságok elhamvadtak, a japánok hite szerint – az origamidarvakra írt titkos vágyak megvalósulhassanak...

Egymástól vasárnap délelőtt vetek búcsút az ifjak. A szekciók rövid műsorban mutatták be tevékenységük és tudásuk legjavát.

Beteljesült, amit a tábor megnyitáskor *Radosné Lengyel Anna*, a diákegyetem fővédnöke, a Déli Egyházkerület felügyelője kívánt a résztvevőknek: a tehetség tudással gyarapodott, régi barátságok erősödtek, újak kötődtek; felnőtt, fiatal egyaránt élvezte az együttléteket, s már most várja, hogy újra felhangozzék az „Isten hozott!”

— VGB —

Evangélikus vonásokkal gazdagítani a meglévő hagyományokat

▶ Több középfokú oktatási intézmény mellett a következő tanévtől a Magyarországi Evangélikus Egyház veszi fenntartásba a mezőberényi Petőfi Sándor Gimnáziumot is. Augusztus 21-től *dr. Rückné Mező Györgyi* igazgatja az idén kettős jubileumot ünneplő, Békés megyében jó hírű iskolát.

– Milyen főbb érvek szóltak amellett, hogy vállalja el a mezőberényi lendő evangélikus gimnázium igazgatását?

– Váratlanul, meglepetésként ért a felkérés. Jól éreztem magam a békéscsabai evangélikus gimnáziumban, ahol több mint tíz éve tanítok. Nem voltak vezetői ambícióim. Kon-

pallá téve dolgozott: a lelkészek, az önkormányzat, a gimnázium dolgozói, egyházunk országos irodája.

– Mennyire volt elfogadó a tanári kar, amelyet az új fenntartó bizonyosan átvesz?

– Szinte a teljes tanári kar aláírta az együttműködési nyilatkozatot az új fenntartóval. Jóllehet a megbízatásom augusztus 21-től lép életbe, már március vége óta több alkalommal találkozom a tantestület tagjaival, többek között a vezetőtársak kiválasztásának céljából.

– Milyen pluszt tud adni egy egyházi iskola a diákoknak és a tanároknak?

– Oktatási intézményeink fontos missziós területek a keresztény értékek és életfelfogás közvetítésében. A pusztán tudásátadás szemben a nevelésre kell helyezni a hangsúlyt. Ezen a keresztény alapokon álló, a

protestáns alapú társadalom értéke lett! Talán nem utópia, hogy iskolánk néhány év múlva az egymás iránt szolidaritást, felelősséget, áldozatot vállalni kész, szabad és vidám ifjú emberek kicsiny közössége lesz.

Mivel a gimnázium specialitása a német–magyar két tanítási nyelvű oktatás, német anyanyelvű tanárok is dolgoznak az iskolában. A németországi kapcsolatok mélyítésében a bajor testvéregyház esetleges belépése frissítést jelenthet, egyben csere-diákokat is szeretnénk fogadni és kibocsátani. Ennek itt nagy hagyománya van, de a kör szélesíthető.

– Dolgozik-e majd iskolalelkész az intézményben?

– Egyházi törvényünk szerint ekkora tanulólétszám mellett szükséges iskolalelkész alkalmazása; személyéről elsősorban a püspök dönt. Ennek a folyamatnak még az elején járunk. Mindenesetre a 2012/2013-as tanévben heti két órában minden osztályban elkezdődik az etika vagy a hittan tantárgy oktatása, a következő évtől pedig a többfélelevezető, kötelező hitoktatás. Ebbe a munkába bekapcsolódnak a helyi gyülekezeti lelkészek is.

– Különlegesség, hogy a településen két evangélikus egyházközség is működik, egy német és egy szlovák gyökérű. Ez segíti majd a munkát?

– Kiváló lelki háttérrel képes adni az iskolának a mezőberényi evangélikusság, amely örzi nyelvét, hagyományait, ezzel gazdagítva a helyi közéletet és kultúrát. Ez önmagában is hat az itt élőkre, itt iskolába járókra. Mindenképpen számítok a két egyházközség tagjainak, lelkészeinek lelki támogatására, amelyet már eddig is megtapasztalhattam. A településen 1802-ben alakult evangélikus gimnázium, és most ismét az egyház fenntartásába kerül az intézmény. Az alapítás 210. és az újjáalapítás 50. évfordulóját idén ősszel szeretnénk méltó módon megünnepelni.

– A mezőberényi gimnáziumnak ma is jó híre van a megyében. Megtartható-e vagy még növelhető ez a hírnév?

– Ami eddig jó volt, azt meg kell őrizni, és tovább kell erősíteni. Ilyen a két tanítási nyelvű oktatás – ez nálunk a német nyelvet jelenti –, a nyelvi tagozatos osztályok indítása, illetve az iskolában 2000 óta folyó Arany János tehetséggyonozó program megtartása. Mindezt tartalmazza az új in-

tezmény pedagógiai programja is. Amennyiben lehetséges, fontos az újítás is, így szeptembertől indul a testnevelés tagozat. Szeretnénk a jövőben a természettudományos oktatást hangsúlyosabbá tenni, ezt szolgálja a nyáron beadott Öveges-pályázat.

Iskolánk országos beiskolázású. Szeretném, ha egyre több Hajdú-Bi-

har, Bács-Kiskun vagy éppen Szolnok megyei fiatal jelentkezne hozzánk az ottani szórványevangélikusságból. Egyébként 2011 őszétől az iskola akkreditált kiváló tehetséggont.

A következő tanévként mintegy száz diákkal, köztük háromszázharminc kollégistával vágunk neki.

■ SZEGFŰ KATALIN

A SZERZŐ FELVÉTELE

dor Péter, a Kelet-békési Egyházmegye esperese és *Lázárné Skorka Katalin* espereshelyettes szolgálata hívását hitem szerint elhívásnak érzem, hivatásomban pedig nagy szakmai erőpróbának. A néhai *Túróczy Zoltán* püspök szavaival élve: Isten embere tudja, hogy az előtte álló feladat ereje felett való. De azt is tudja, hogy alkalmas volta Istentől van.

– Mi okozta a szervezési-előkészítési munkák során a legnagyobb nehézséget?

– Már a kezdetektől lehetett látni, hogy milyen összetett a munka, de minden résztvevő szó szerint éjt nap-

mindennapokban vállalható életstílus tanítását, a természetes és környezettudatos életmódra nevelést értem. A protestáns hagyományokban a kollégium a nevelés kiemelt színtere, ezt szeretnénk tovább erősíteni. Missziós feladat az ifjúság evangélicizációja, öntudatos, vitaképes hitre nevelése.

– Mi lehet ebben a sajátos evangélikus vonás?

– Fontos, hogy mások előtt is képviseljük evangélikus sajátosságainkat, múltból fakadó értékeinket. Erősítsük meg az önkéntes munka kultúráját, amely világszerte a

Logikátlan hívők?

Ahogy a vallásos emberek gondolkodnak

Kanadai kutatók annak eredtek a nyomába, mi jellemző a vallásos emberek gondolkodására. A tekintélyes *Science* magazinban publikált eredményt nem mindenki fogadja lelkesen.

Milyen gondolkodás jellemzi azokat, akik vallásos meggyőződésűek? – tette fel a kérdést *Will M. Gervais* és *Ara Norenzayan*, a kanadai British Columbia University két kutatója. Vizsgálatukba hatszázötven, az Egyesült Államokból és Kanadából származó önkéntest vontak be. A kísérleti személyeknek olyan kijelentéseket kellett helyeselniük vagy tagadniuk, mint „hiszek Istenben” vagy „nem töltek túl sok időt vallásos képzetekkel”.

A kognitív pszichológiával foglalkozó kutatók emellett az önkéntesek problémamegoldó készségét vizsgálták az IQ-tesztekhez hasonló feladatokkal. „Ha egy baseballütő és egy labda 110 dollárba kerül, és az ütő 100 dollárral drágább, mint a labda, mennyibe kerül a labda?” – hangzott az egyik tesztkérdés.

De készült feladat *Auguste Rodin Gondolkodó* című szobrával kapcsolatosan, a kontrollcsoportnak pedig egy hasonló pózban ábrázolt görög atléta szobrát kellett. A lényeg, hogy a különböző feladatsorokat összevették, és ennek alapján próbálták meghatározni, hogy ki minősül intuitív, és ki analitikus gondolkodónak.

A *Science* magazinban publikált beszámolóban *Gervais* és *Norenzayan* kifejti: összetett tényezők kombinációja befolyásolja a személyes spiritualitást. Például szoros összefüggés lehet a vallásos hit és az intuitív gondolkodás között. A feladatorkiértékelésekor a kutatók úgy találták, hogy a magukat mélyen vallásosnak tartók rosszabbul teljesítettek azokon a teszteken, amelyeken analitikus gondolkodásra volt szükség.

Ez az eredmény többek között azt sugallja, hogy az elemző gondolkodás kognitív rendszere az egyik tényező, amely befolyással van a hitelenségre.

A kutatás arra is kitért, hogy az analitikus kognitív rendszer a mélyen vallásos hitért felelős intuitív kontrollt is felbillentheti, még akkor is, ha ez a hatás sok esetben csupán átmeneti. Azaz előfordulhat, hogy a világ realitása időnként megkérdőjelezi vagy elnyomja a hitbeli meggyőződést.

„Az eredmény nem fog visszatarítani néhány ateistát attól, hogy arra következtessenek, a hívők logikátlan gondolkodásúak vagy még rosszabbak” – fejtette ki *Philip Ball* brit tudományos szakíró, a kutatás egyik kritikusa a *Nature*, a legnevesebb tudományos szaklap hasábjain. Ball szerint nagyon hasznos lenne megérteni a vallásosság és a gondolkodás összefüggéseit, mert izgalmas jelenségeket gerjeszt – például közöny vagy bigottság –, de ez a vizsgálat erre nem alkalmas. Többek között azért nem, mert hiányoznak a tudományos alapok ahhoz, hogy megragadhatjuk, mit értünk a „vallásos hit” fogalmán – véli a tudós, hozzátéve, hogy ez olyan lenne, mintha azt kutatnánk, mitől lesz valaki „kedves ember”.

■ E. P.

Forrás: *Erős Vár – amerikai magyar evangélikusok lapja* (82. évfolyam, 3. szám, 2012. június)

»KONFIRMÁCIÓI IGÉM KÍSÉRT ÉS KÍSÉR VÉGIG...«

Aki Ausztriában vonul(t) nyugállományba

Bemutatjuk Mag. D. Fónyad Pál evangélikus lelkészt

– *Ebben az évben a perchtoldsdorfi gyülekezet lelkészeként búcsúzol az aktív pásztori szolgálattól. Röviden ismertetné életutad állomásait?*

– A teológiai tanulmányok – Budapest–Bécs–Erlangen – után egy évig Bécsben gimnáziumi vallásos tanár voltam, majd segédlelkész a badeni gyülekezetben. 1976 májusában avatott lelkészé az akkori osztrák püspök, *Oskar Sakrausky*, ezután a Bécs 7. kerületi (Wien-Neubau) gyülekezet lelkésze voltam 1984-ig. Ezt követően 1987-ig az Ausztriai Evangélikus Egyház Egyháztörténelmi Intézetének munkatársaként dolgoztam, mellette 1986–1987-ben hétvégeken az örszigeti magyar nyelvű gyülekezetben helyettes lelkészként szolgáltam, 1987 szeptemberétől pedig Perchtoldsdorfból gyülekezeti lelkész.

– *A lelkései szolgálatnak mely területeit tartotta különösen fontosnak, végeztél különösen szívesen?*

– Igen fontosnak tartom a körültekintő, alapos teológiai és gyakorlati felkészülést az istentiszteletre és a prédikációra. A lelkigondozás a másik szívesen vállalt feladatom. Eredetileg örömmel maradtam volna csak gimnáziumi tanár, mert a hithez szorosan kapcsolódik a tudás is, azaz tudnunk kell, hogy mit hiszünk, s mindezt kulturális, filozófiai és történelmi összefüggésben.

Sok időt és gondot fordítottam az 1440 lelkes gyülekezetben az önkéntes munkatársak szervezésére és gondozására, számuk immár harmincon felül van. Szerintem nem jó, ha a gyülekezeti élet lelkészszempontú; ez persze a lelkész felelősségét semmiképpen nem zárja ki, sőt megerősíti. Neki feladata többek között a külföldi kegyelmi ajándékok felismerése (1Kor 12). Az ökumenikus kapcsolatokat sikerült széles körben kiépíteni, s így nem csak az évi egyszeri ökumenikus istentiszteletre szorítkoztunk, számos közös alkalmat és előadást szerveztünk.

Közös feladatunk az egymástól eltérő felfogások tiszteletben tartása mellett az ígérkedés. Több helyütt még most is az osztrák protestantizmus egyik ismérve az évszázadok alatt bevéődött és az ellenreformáció nyomán kialakult félelem és kisebbségi érzés. Fontosnak tartottam – a lutheri kettős birodalom elve alapján –, hogy a gyülekezet a saját maga szabta kereteken és szűk mozgásterén túlélve bekapcsolódjon a társadalmi életbe.

– *Hogyan lettél lelkész, miért választottad ezt a hivatást? Mondanál valamit lelkései, emberi ars poetica-ról?*

– Ároni családból származom, dédapám és édesapám is lelkész volt, így belenőttem a gyülekezeti és az egyházi életbe, ami természetesen segítette a döntésben, mégis fontosabb a személyes döntés. A teológiai tanulmányok iránti érdeklődésből kialakult az a személyes elhatározás, hogy mások számára is szükséges az evangélium hirdetése, és a saját hit és felismerés nem maradhat öncélú.

Az életútra visszatekintve a kérdéset tulajdonképpen máshogyan kellene fogalmazni, nemcsak számomra, hanem minden lelkész számára: miért maradtál lelkész? Az indulás fiatalkorban sem egyszerű, de később mindig önvizsgálatot kell tartani, a krízisek idején és a kellemes időszakokban

egyaránt: megmaradt-e az eredeti elhivatottság?

Egyháztörténelmi munkásságom egyik mottója: „...minden történelem elveszíti értelmét és tartalmát, ha állandóan a visszahozhatatlan múlt felé fordul, anélkül hogy a jelennek meg tudná mutatni a jövőbe vezető utat, mely a múltnak a tanulságából adódik” (*K. Cramer*, 1959)

– *Magyarországon születél és nőttél fel, életed jelentős részét Ausztriában éled. Hogyan kerültél ide? Mit jelent számodra magyarságod, mit jelent számodra Ausztria, hogyan éled meg az osztrák–magyar identitás helyzetét?*

– 1968 óta élek Ausztriában, kivéve a németországi tanulmányi éveket. Az akkori egyházpolitikai helyzet kényszerített távozásra. Mindkét országban, tehát Magyarországon és Ausztriában is otthon érzem magam. Sohasem volt identitászavarom, ismervé mindkét kultúrát és egyházat múltjában és jelenében. Mint lelkész és ígérkedő a hosszú évtizedek alatt természetesen az ausztriai társadalmat ismertem meg jobban, de ez nem zárja ki a magyarországi, a romániai és a szlovákiai magyarság szeretetét és a kapcsolattartáson túl helyzetük állandó figyelemmel kísérését. Sokszor és szívesen vállaltam közvetítői feladatokat, amelyeket csak olyan tud elvégezni, akinek megfelelő ismerete és betekintése van, valamint ismeri az egymástól eltérő mentalitásokat is.

– *Tudom, hogy az egyháztörténelmi mindig érdekelt, szívesen foglalkozol vele. Van-e olyan terület, időszak, személy, amellyel/akivel most foglalkozol? Melyek azok a korok, személyek, témák, amelyek különösen is érdekelnek?*

– Szerintem az egyháztörténelmi teológia- és filozófiatörténelmi alapon is kell kutatni, s nem egyes személyeket és eseményeket kell összefüggésükből kiragadva szemlélni. Ez vonatkozik a közelmúlt vizsgálatára is, amelyhez természetesen még nincs történelmi távlatunk. Így tekintettem például *Ordass Lajos* írásainak és életrajzának kiadására is, amelyben annak idején névtelenül aktívan részt vettem.

Kedvenc témám a magyarországi protestáns 18. századi történelme. A 16. századi Közép-Kelet-Európa reformációjának teológiai iratait publikáltam, s e munka nyomán különösen is foglalkoztam a hitvallási iratok kialakulására. Jövőre a szentpétervári teológián tartok előadásokat a hitvallásokról és a hitvallási iratokról a kezdetektől, főleg a 16. századiakról. A Sárvarott is működött *Sylvester János* humanista bibliafordítóról általam kiadott könyvecske nyomán szeretném munkásságának még egy hiányzó részét kutatni. Néhány elkezdett kézirat is befejezésre vár. Ehhez járul még másokkal együtt a családtörténelmi kutatás is, hiszen sokáig családunk múltja messzire nyúlik. Remélem, Isten ad még elég időt és erőt a feladatok elvégzésére.

– *Különösen jól ismered az osztrák, a magyar protestáns egyházakat, a Magyarország határain túli magyar protestáns gyülekezeteket, közösségeket. Mivel gazdagíthatják e közösségek egymás életét, mit tanulhatnak egymástól?*

– Az a tapasztalatom, hogy sokszor kölcsönösen igen hiányosak a

történelmi és az egyháztörténelmi ismeretek is. Általában sablonos képek alakultak ki egymásról, hiányzik a készség és a hajlandóság ezeknek a kritikai szemléletére. A magyarorszá-

az egyházban belül feladatokat. Szeretném félbemaradt kutatásaimat folytatni. Egyelőre maradok az erlangeni székhelyű nemzetközi és az osztrák Martin-Luther-Bund (Lu-

Mag. D. Fónyad Pál

Névjegy: Fónyad Pál

Született: 1947, Nagykanizsa

Teológiai tanulmányok: Budapest, Bécs, Erlangen

Erlangen, Martin-Luther-Bund, teológiai otthon: spiritus rector

Gimnáziumi vallásos tanár, Bécs: 1973–74 tanév

Segédlelkész, gyülekezeti lelkész: 1974-től

Tudományos munkatárs, Protestáns Egyháztörténelmi Intézet, Bécs: 1984–1987

Bécsben 1980-ban az evangélikus egyház szektákkal foglalkozó referatúrájának alapítója

Az Osztrák Luther Szövetség (Martin-Luther-Bund in Österreich) országos elnöke

A Martin-Luther-Bund/Erlangen vezetőségi tagja, a teológiai bizottság elnöke

Az alsó-ausztriai szuperintendencia kórházi lelkigondozói szolgálatának koordinátora

Néhány évig előadó tanár a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tiszteletbeli doktora

Ausztriában számos kitüntetés tulajdonosa

2012. szeptember 1-jétől nyugdíjas

gi és az erdélyi, valamint az ausztriai protestáns egyháztörténelmi és kegyességtörténelmi különböző egymástól, ám szerintem a diaszpórahelyzet szoros összekötő kapocs.

Az állam és az egyház viszonya is eltérően alakult. Az osztrák társadalom és egyház 1945 után hosszabb demokratikus múltra tekinthet vissza, mint például a magyarországi. Itt is évtizedekig tartott – és még mindig nem zárult le – a 20. század zivataros és diktatórikus szakaszának feldolgozása és értelmezése. Tapasztalatcserére lenne szükség anélkül, hogy az egyik fél a másiknak felsorolná, hogy mit és hogyan kellene csinálnia.

– *Vannak-e terveid a nyugdíjas esztendőkre? Mivel foglalkozol szívesen, amire esetleg az eddigi időbeosztás nem adott lehetőséget?*

– Sok is van. Mint ordinált lelkész természetesen szívesen vállalkozok majd

ther Szövetség) vezetői bizottságában, főleg a teológiai bizottságban, amelynek elnöke vagyok, és ekként feladatom – másokkal együtt – a nemzetközi teológiai konferenciák tartalmi előkészítése. Feladatomnak tekintem az úgynevezett közép-kelet-európai egyházak érdekképviseletét és a közvetítő szerepet. Mindig súlyt fektettem arra, hogy figyeljünk a testvéregyházak véleményére és kihívásaira, és ne mi mondjuk meg nekik, hogy mire van szükségük.

Konfirmációi igém kísért és kísér végig: „Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.” (Jel 2,10b)

■ DR. SOLYMÁR MÓNIA

Az interjú eredetileg az *Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet Másokért Együtt* (Gemeinsam für andere) című lapjának 2012. június 20-ai, 835. számában jelent meg.

▶ **Előfizetőink előtt bizonyára nem ismeretlen Szilas Attila neve. A világot látott nyugalmazott lelkész időről időre vitára készítő (nemegyszer provokatív) „levéllel” lepi meg szerkesztőségünket, illetőleg tiszteli meg egyházunk hetilapjának olvasóit...**

– 1935-ben születtem Budapesten. A Hívősvölgyben nőttem fel, ott töltöttem a fiatalkoromat. Sőt teológus is ott lehettem, mert az intézmény akkor abban az épületben működött, ahol most a Hívősvölgyi Gyermekeház. A forradalom idején harmadéves teológus voltam. Hármán voltunk a teológián, akik többször beszélgettünk arról, hogy külföldön szeretnénk tanulni. Amikor megnyílt a határ, éltünk a lehetőséggel... Később aztán egyik társam sem lett lelkész, más hivatást választottak. Ausztriában megkerestük Szépfalusi István lelkészt, aki akkor már szervezte a menekültek között a lelkigondozói szolgálatot. Engem már másnap el is küldött az egyik táborba, hogy ott tanácsadó, szó szerint lelkipásztor és hitoktató legyek, valamint vasárnaponként tartsak istentiszteleteket.

– *Ha jól tudom, Ausztráliát is megjárta.*

– A csúcspontja kétségkívül az volt ennek a szolgálatnak, amikor 1957 nyarán kétszer is Ausztráliába kísértém kivándorló csoportot mint hajó-lelkész. Négy hétig tartott az út. A gyerekeknek mindennap tartottam hittanórát, vasárnaponként pedig mindenkinek istentiszteletet. Mivel tudtam egy kicsit angolul, azt is tanítottam. Különben pedig beszélgettem a kivándorlókkal, lelkigondozást folytattam. Akkor az emberek még nagyon fogékonyak voltak erre. Az első úton sok gyerek jött hittanra, sokat beszélgettünk, és szinte mindenki részt vett az istentiszteleteken. Egy nagyon kényelmetlen amerikai csapatszallító hajón, a fedélzet alatt hat emelet mélységben laktak az emberek. A körülmények borzasztóak voltak, de mindenki örült.

– *Hazafelé is hajón jött?*

– Az első útról repülővel tértem vissza, elég kalandos úton. Előbb Szingapúrba, onnan Saigona reptetnek. Vietnam a háború kúszójában állt. Saigona kiraktak bennünket a repülőből, mert francia menekültek jöttek vele vissza Európába. Három napig teljes bizonytalanságban voltam, végül egy másik géppel visszatérhettem Angliába, ahonnan azután vonattal utaztam Ausztriába. Ott azzal fogadtak, hogy megint van egy transzport. Eredetileg *Szigeti Sándor* indult volna velük, de ő inkább Svédországba ment tanulni.

Újra nekivágtam hát, de most már egy turisztahajón szolgáltam. Itt az emberek már nem voltak nagyon fogékonyak Isten ígéjére és a vigasztalásra, mert kényelmes hajón utaztak. A bárban üldögéltek, táncoltak, beszélgettek. Azért megtartottam a hittanórákat, istentiszteleteket kevesebb résztvevővel. Ez alkalommal ugyanazzal a hajóval jöttem vissza hazatérő dánokkal, görögökkel, olaszokkal, németekkel. Ők a világháború után emigráltak, de vagy honvágyuk volt, vagy nem jött be a számításuk.

– *Gondolom, ezután már Ön is visszakivándorolt az iskolapadba...*

– Amikor visszaértem, kértem ösztöndíjat Németországba, Heidelbergbe. A külföldön élő evangélikus lelkészek minden évben tartottak egy összejövetelt. Lelkészi munkaközösségünk vezetője *Vajta Vilmos* volt. Ő akkoriban a Lutheránus Vi-

Akit a lelkiismerete nem hagyott nyugodni

Interjú Szilas Attila nyugalmazott lelkésszel

lágyszövetségben dolgozott a teológiai osztályon, és próbálta úgy elhelyezni az újonnan jötteket, hogy minden országban legyen magyar evangélikus lelkész. Csodálkoztam, amikor 1957 novemberében Dániába küldött, hiszen egyáltalán nem tudtam dánul.

– *Dániában hogyan fogadták?*

– Egy lelkészcsalád ajánlott fel nekem egy szobát Koppenhága külvárosában. Bementem az egyetemre, ahol rögtön nekiláttam a görög és a héber tanulásának, mert ezekkel a nyelvekkel már otthon is foglalkoztam. Májusban le is vizsgáztam mind a kettőből. A dán diákokkal nehéz volt kapcsolatot teremteni. Nem tudták, hogyan kell beszélni egy magyarral. Mit mondjanak neki? Merjék kérdezni a forradalomról? Vagy a családjáról? Hátha kínos nekem. Aztán jobb lett a helyzet, amikor a dán családtól kollégiumba kerültem.

Öt évig tanultam Dániában. Ott nem volt kötött órarend, mint nálunk. Megkérdezték, hogy mit akarok tanulni. Az egyik professzor, aki a vatikáni zsinaton az evangélikusokat képviselte, megkérdezte, nem lennék-e az asszisztense. De én lelkész akartam lenni, nem tudós. Arra gondoltam, kimegyek Ausztráliába, hiszen az ottaniaknak megígértem, hogy lelkész leszek. Akkoriban *Bernhardt Béla* volt Sydneyben a lelkész. Ő is sürgetett, hogy gyorsan fejezzem be a teológiát, és legyek az utódja.

– *És így történt?*

– Nem. 1963-ban szenteltek lelkésszé. Három lelkész mellé osztottak be segédlelkésznek egy huszonegyezer lelkes, Koppenhága melletti gyülekezetbe. Ez idő tájt egyszer *Pósfay György* jött látogatóba Venezuelából, és elmondta, hogy szeretne egy évet tanulni, de nincs helyettese. Megkérdezte, nem lenne-e kedvem kisegíteni. Rögtön megbeszéljük, hogy egy év múlva elutazom, és helyettesíteni fogom, míg ő tanul. Legidősebb fiam egyéves volt ekkor. Így indultunk el hajóval Venezuelába, Caracasba.

Ott egy nagyon jól szervezett magyar gyülekezetet találtam. Önfenntartó egyházközségként működtek. Az emberek tudták, hogy ha egyházat akarnak, akkor azt nekik kell fenntartani. Állami segítség amúgy sem volt. Nagyon szerettem azt az egy évet, amelyet ott töltöttünk, sok mindent tanultam. Jó volt magyarok között szolgálni. Amikor *Pósfay György* visszajött, visszatértünk Dániába. A korábbi gyülekezetem hívott meg „harmadlelkésznek”.

– *És kezdődött minden előről?*

– Öt évig, 1965 és 1970 között csináltam, amit kellett, amit elvártak tőlem. És közben rájöttem, hogy ez így nekem nem megy. Lelkésztalálkozóinkon, ahol a külföldön szolgáló magyar lelkészek összejöttek, a magyarországi helyzetről is beszélgettünk. Szépfalusi István mindent tudott Magyarországról. És én mindig arra gondoltam, hogy odahaza milyen nehéz körülmények között élnek a lelkészek, itt, Dániában meg mindenkinek jó dolga van. Az egyháznak is jó dolga van. Miközben az emberek nem nagyon törődnek Istennel, az egyházzal. Mindenki keresztény – sőt evangélikus –, de közben senki sem veszi komolyan a hitéletet. Megkerestem a gyerekeket, aztán so-

ha többé nem látom a szülőket. Konfirmáció után a gyerekeket sem látom többé a templomban. És ki mondtam, hogy ez így nem mehet tovább. Arra gondoltam, beleteszek a gyülekezeti értesítőbe egy „kilépési nyilatkozatot”. Fölé írom: „Mivel úgysem jön soha a templomba, ki is

istentiszteletet. A püspök szerencsére megértette, hogy miért csináltuk. Azt mondta, nagyon jó a gondolat, az igyekezet, de ilyet mégse lehet tenni. Megígértem neki, hogy ezután rendben lesz minden. Végül fél év múlva – lelkiismereti okból – én léptem ki az egyházból.

Emil Attila Knuth, alias Szilas Attila

léphet az egyházból. Így megspórolja az egyházi adót. Töltse ki, és adja át a lelkészének!” Meg is jelent a gyülekezeti lapban.

– *Ehhez azért kellett bátorság...*

– Mit mondjak, volt is nagy felháborodás. Jöttek újságírók, jött a rádió, a tévé. Megrohantak, és azt kérdezték: hogy gondolom, hogy magyar létemre ilyen változást akarok a dán egyházban? Számomra ez lelkiismereti kérdés volt. Aki egyháztag, az legyen egyháztag. Aki nem foglalkozik az egyházzal, az ne legyen az. Ezt nem nagyon értették, mert Dániában az volt a tradíció, hogy mindenki tagja a népegyháznak. Hármán-négyen töltötték ki a kilépési nyilatkozatot. Többen viszont odaírták a lapra a véleményüket, hogy jövvök én ehhez, mit képezek. „Mi tudjuk, mit jelent kereszténynek lenni, a magyarok ne jöjjenek ide tanítani.”

– *És mi lett ennek a dolognak a következménye?*

– Például az, hogy a fiatalok is figyeltek rám. Ez a pap mond valamit! A megjelent nyilatkozat nyomán elkezdtek jönni a fiatalok. Egy ifjúsági bibliakör is alakult, amelyben alaposan végigbeszéljük, mit lehetne csinálni „ezzel az egyházzal”. Valamilyik fiú azt mondta, hogy zárjuk be a templomot, és akkor rögtön fognak járni az emberek. Amikor a vasárnapi textus az volt, hogy a pásztor otthagya a kilencvenkilencet, és elmegy az egy elveszett bárányért, bezártuk a templomot, és kiírtuk, hogy most elmentünk a kilencvenkilenc elveszett bárányért. Mert most egy bárány van a templomban, és a többi az elveszett. Lementünk a piactérre, és elmondtuk, hogy hiányoztok... Persze feljelentettek, hogy nem tartottam meg az

– *Tehát a lelkiismerete mégsem hagyta nyugodni. Mi történt ezután?*

– 1971-ben lehetőségem nyílt újra Caracasban szolgálni, ahonnan *Pósfay György* elment. De tele volt a fejem a dániai küzdelmekkel. Azokat valahogy Venezuelában akartam megvívni, ami viszont lehetetlen volt. Sok butaságot csináltam, mert ott is elére állítottam a dolgokat. Nem maradtam tovább fél évnél. Visszajöttem Dániába, és a feleségemmel együtt arra a meggyőződésre jutottunk, hogy elköltözzünk vidékre. Találtunk egy kis régi, tengerparti halászházat, azt kibéreltük. A feleségem tanított a szomszéd faluban, én pedig erdősz voltam: fát vágtam, mogyoróültetvényt gondoztam. Később két másik fiatal család is elhátározta, hogy mellénk költözik. Alapítottunk egy közösséget, távol a világ zajától. Ez nyolc évig, 1980-ig tartott. Különböző programokat szerveztünk. Arra gondoltunk, hogy a kolóniánk olyan hely lesz, ahová a városban megfáradt emberek visszavonulhatnak, és másképpen élhetnek. Sok vendégünk és látogatónk is volt, akik élvezték azt, hogy nálunk kicsit a természetben lehetnek.

– *Nem hiányzott a lelkészi szolgálat?*

– De. Sokszor gondoltam arra, hogy itt vagyok, erdősz vagyok, fát vágok, élvezem a tenger közelségét, horgászok – de mi lesz a lelkészi szolgálattal? A városban volt egy kis református gyülekezet. A lelkészüik éppen nyugdíjba ment. Amikor megtudták, hogy ott lakom a környéken, megkértek, legyek a lelkészüik. Dániában szervezetten nincs református egyház. A tagok neveiből derült ki, hogy a hugenották leszármazottai, akik még az 1600-as évek végén me-

nekültek Dániába. Azt mondták, én magyar vagyok, nálunk sok a református... Nagyon megszerettem őket. Ez nem a népegyház volt, hanem mindenki a saját erejéből igyekezett fenntartani a közösséget és részt venni a gyülekezet életében. Valahogy hasonlított az akkori magyarországi helyzethez. Így lettem ott lelkész. Volt egy kis iskolájuk, abban is elkezdtem tanítani, sőt idővel a vezetője lettem.

– *Tehát sinre került az élete, nem volt több lelkiismereti kérdés...*

– Nem egészen. Akkoriban sok probléma adódott a házasságomban. Teológiai viták voltak köztünk a feleségemmel. Később elváltunk. Ő lelkész lett, én Koppenhágába költöztem, és újra megnősültem. Akkor már nem volt lehetőségem visszatérni a dán népegyháza. Rengeteg állást megpályáztam, de amikor olvasták a nevemet – köszöntek, nem kértek belőlem. Arra gondoltam, ha ennyire haragszanak a „Szilasra”, akkor megváltoztatom a nevemet. A nagyanyámat *Knuthnak* hívták, ami egy jó dán név. És megváltoztattam a nevemet: *Emil Attila Knuthnak* hívtak azután. De rögtön átláttak rajtam a pályázatkiróknak, mert utánanézték, hogy ki ez a Knuth. És rájöttek, hogy ez a Szilas Attila. Caracasban viszont ismét megüresedett az állás, immár harmadszor. Levelet írtam nekik, és meghívtak. Nagyon szép éveket töltöttem ott 1983 és 1988 között. Tisztáztam magamban, hogy nem lehet mást csinálni, mint azt, amit a gyülekezet elvár. Venezuelában akkor még elég jó élet és sok magyar volt.

– *Nem küzdött honvágygal ennyi költözés után?*

– Én azért többször jöttem Magyarországra nyaralni. Ekkoriban adtam be a hazatelepdesi kérelmet is. A nyolcvanas évek legvégén már érezte az ember, hogy itt valami változás fog történni. 1988 szeptemberében hazajöttem Budapestre. Édesanyám idős volt. Hívtott haza a családi házba, mert már nem bírta egyedül fenntartani. Hazatelepültem. Ekkor *D. Szék Imre* püspök nagyon kedves megkérdezett, nem akarok-e Budavárban szolgálatot vállalni kisegítő lelkészként. Fizetést nem kaptam, csak útiköltség-térítést. A venezuelai spórolásból éltem, ott jól fizettek. Nagy igényeim nem voltak. Ez nagyon jó periódusa volt az életemnek. Kellott ahhoz, hogy jobban megismerjem a hazai egyházi viszonyokat. Aztán egy időre kimentem Pesthidegkútra, ahol a gyermekkoromat töltöttem, de ott nem talált jó talajra az én működésem. Akkor jöttem a Dunántúlra, Tétre, ott 1997-től 2001-ig szolgáltam. Térsről mentem nyugdíjba. Utána Zircen, majd Győrött laktam, jelenleg Várpalotán élek.

– *Hogyan összegeznéd eddigi életútját?*

– Én próbáltam a dolgokat, helyzeteket mindig kívülről is látni. Nem csak úgy, ahogyan azok, akik benne élnek, és mindig ugyanazt teszik. Látom, hogy egyházunkban már generációk óta mindenki ugyanazt csinálja, ugyanabban a légkörben nő fel. Kevés olyan lelkész van, akinek az apja, nagypapa, bátyja, húga vagy valakije ne lenne lelkész, vagy ne egyházi alkalmazásban dolgozna. Sokszor kicsit dán szemmel is megítéltem a helyzetet. A tapasztalataim, amelyeket Venezuelában és Dániában is szereztem, mások, mint amit itt látok. Ezért egy kicsit mindig kilógtam a sorból. Dániában azért, mert ott mindig a magyar egyházi háttér volt a gondolataimban, itthon meg a külföldi. De a kettő összehasonlításából mindig adódik valami. Most viszont a kritikákat már abba kell hagynom. Addig, amíg az ember maga dönt így...

■ MENYES GYULA

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Fehér gólya

Minden gyerek szereti a fészken álló, piros csőrű, nagy madarat. A fehér gólyák márciusban érkeznek hazra Afrikából, és amikor az első kelepelés végigszáll a falu felett, a gyerekek mosolyogva integetnek nekik.

A párok korábban a kis falusi házak oldalnyílású, széles kéményeire építették fészkeiket, ma az oszlopokra erősített állványokra költöztek át.

Fészkeiket minden évben tatarozzák, bővítik, így azok idővel tekintélyes nagyságúak és akár több mázsa súlyúak lehetnek. Oldalaikban rendszeresen „albérlők”, házi és mezei verebek, néha seregélyek, barázdabillegzők építik saját fészkeiket. A verebek olyan büszkén csiripelnek a kiálló gallyakon, mintha a nagy fészket ők építették volna.

A három-öt tojásos a szülő felváltva kotlanak, de amikor a fiókák körülbelül egy hónap múlva kikelnek, egyikük mindig a fészken marad,

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

készülnek a nagy napra, amikor szüleikkel repülhetnek ki a rétekre és a tocsogókhoz. Figyeljétek meg a csőrüket: ilyenkor még nem piros, hanem fekete színű.

A gólyák augusztusban a nagy legelőkön gyülekeznek, ahol néha több százán vannak együtt. A hónap má-

őrzi őket. Csak a már nagyobb fiókákat hagyják őrizenlenül, és hordják nekik mindketten a táplálékot.

A gólyák nem csak kígyóval és békával élnek. Persze megfogják őket, akár a viperát is, de ezenkívül még sok mást is esznek. Étlapjukon sok sáska, tücsök, giliszta szerepel, de gótéket és apró rácsálókat is fogyasztanak. Talán láttatok már a szántó traktor mögött sétáló gólyát, amint a kiforduló rögök közül kapja fel hosszú csőrével a pocokokat, egereket és a cserebogárpajorokat. A fészkekre visszatérve aztán az összegyűlt táplálékot mind a fiókák elé öklendezik, azok pedig egymást lökdösve és taszigálva igyekeznek minél többet felkapni belőle.

A fiatalok júliusban már állnak a fészkekben, és szárnyaikkal verdesve

sodik felében indulnak Afrika felé. Szeptember közepére valamennyi gólya elhagyja Magyarországot. Afrika legdélibb csücskéig is eljuthatnak, ez légvonalban tízezer kilométert jelent.

A gólya fokozottan védett, természetvédelmi értéke százezer forint.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Él a fehérén kívül más gólya is hazánkban?
2. Hány fehérgólya-pár költ Magyarországon?
3. Mit gondolsz, milyen súlyú egy gólya?

Válaszok: 1. Igen, a fekete gólya; 2. kb. háromezer-öt százötven pár; 3. kb. háromezer-öt százötven gramm.

Izrael első királyai

A zsidó népnek sokáig csak az Úr, az egy igaz Isten volt a királya. Ő az általa választott próféták és bírák segítségével irányította a népet.

Csak egy idő után Izrael népe lázadni kezdett. Földi királyt akart magának, mint ahogy a körülötte élő más népeknek is volt. Istennek nagyon nem tetszett ez a kérés, mert azt jelentette, hogy az emberek már nem bíznak meg abban az Úrban, aki kiválasztotta, segítette és megáldotta őket. Ennek ellenére teljesítette kérésüket. Előtte azonban Sámuel próféta útján figyelmeztette őket, hogy a királyok sokszor fognak kegyetlen dolgokat is parancsolni nekik. De a nép nem törődött ezekkel a figyelmeztetésekkel. Így lett Saul a zsidók első királya. Két

éve uralkodott, amikor a filiszteusokkal vívott egyik harcban nem úgy tett, ahogy az Úr megparancsolta. Ezért nem tartott sokáig a királysága.

Sault a trónon Dávid követte, Dávidot pedig a fia, Salamon.

Az alábbi rajzok Saul, Dávid és Salamon életének egy-egy epizódját ábrázolják. Párosítsátok össze a képeket és a hozzájuk tartozó szövegeket úgy, hogy a körökbe írjátok be a megfelelő betűket!

- A) Sokat harcolt a filiszteusokkal.
B) Bölcs ítéletet hozott például két vitatkozó asszony dolgában is.
C) Saul királyt gyakran nyugtatta meg a lantjátékával.

D) Mielőtt király lett, egy parittyával legyőzte a hatalmas filiszteus katonát, Góliátot.

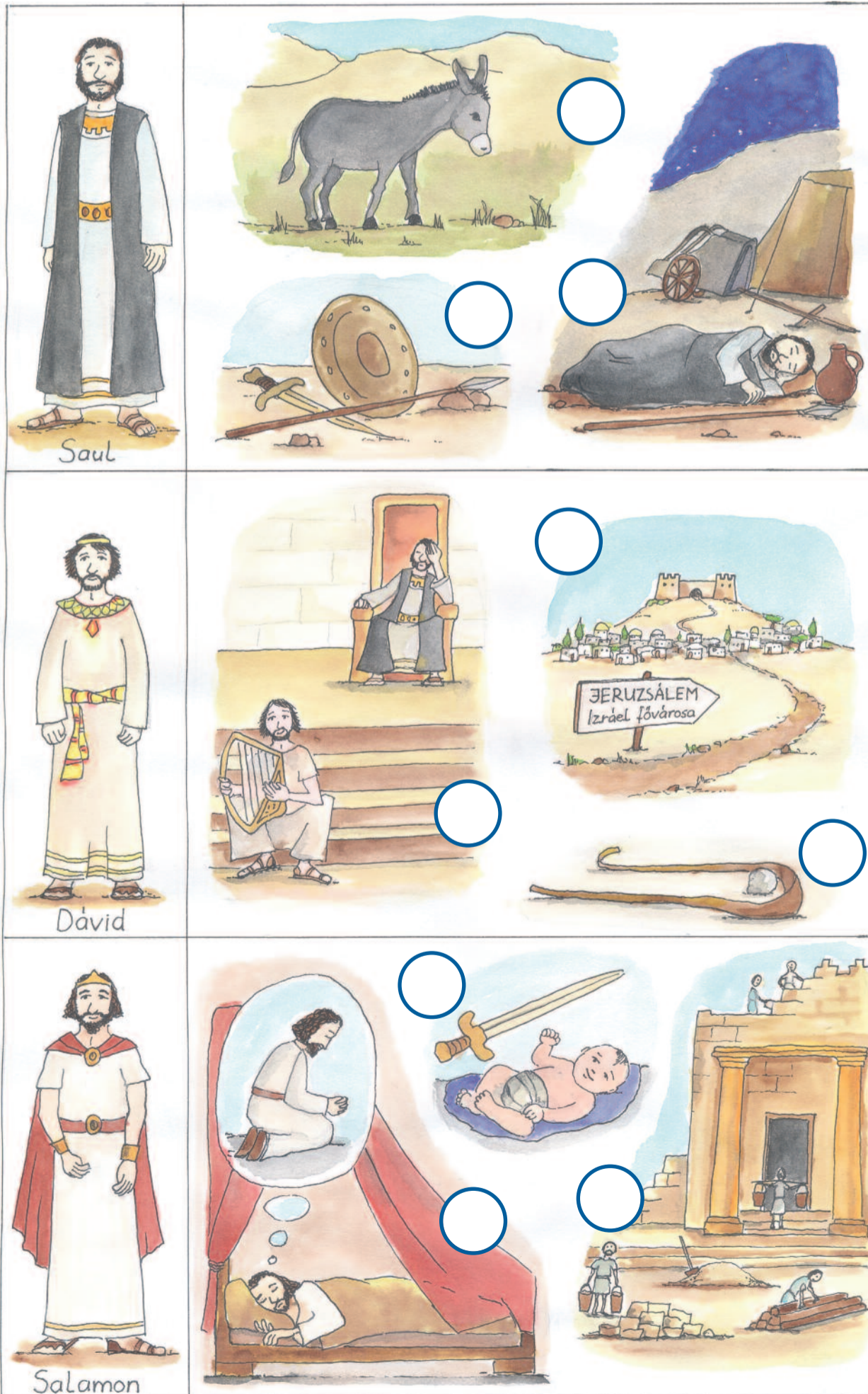
E) Amikor Dávid másodszor is megkímélte az életét, a székértáborban aludt a földön. A feje mellett volt a lándzsája és a vizeskorsója.

F) Negyvenéves uralkodása alatt Jeruzsálemet tette meg az ország fővárosává.

G) Amikor Sámuel prófeta királlyá kente fel, ő apja elkóborolt szamarát kereste.

H) Ő építette fel a jeruzsálemi nagy templomot.

I) Uralkodása elején az Úr megjelent álmában. Egy dolgot kérhetett tőle Salamon, és ő bölcsességet kért.

Saul

Dávid

Salamon

► Halálának ötvenedik évfordulója alkalmából adózunk *Zászkaliczky Pál* evangélikus lelkész emlékének, akinek portréját – a lelkészi szolgálatban nyomdoka lépett – fia rajzolta meg még 2010-ben az *Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE)* felkérésére. A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században című előadás-sorozat portréi utóbb könyv alakban is megjelentek. (A kötet „*Serkenj fel, aki aluszol!*” címmel látott napvilágot.) Az alábbiakban – kérésünkre – az ebben is olvasható előadás rövidített változatát küldte el szerkesztőségünknek a szerző.

Az előttünk járt ébresztő igehirdetők életéről és munkásságáról szóló sorozatban édesapámról kellett szólnom. Örömmel tettem, hiszen adósa vagyok neki, ám sokkal inkább Urunknak köszönhetem, hogy édesapám egyszerre volt szigorú és szerető apa s ugyanakkor áldott igehirdető, akinek szolgálatából erősödhettem családjunk tagjaival együtt.

Zászkaliczky Pál Rádon született 1905. december 20-án földműves-családban. Az ötödik elemi befűzve Vácott, majd Aszódon járt gimnáziumba. A soproni teológia elvégzése után D. Raffay Sándor püspök szentelte lelkésszé Budapesten 1930. február 4-én.

Békéscsabán és Budapest-Fasorban volt segédlelkész, Pitvaroson helyettes, közben egy éven át Helsinkiben ösztöndíjas. 1934. augusztus 26-tól 1962. augusztus 6-án bekövetkezett haláláig a főti gyülekezet lelkészeként szolgált.

1939-ben alapította a főti Jungmann Irma Árvaházat, 1947-ben a főti Mandák Mária Belmissziói Otthont. Közben 1940-től 1950-ig a *Pestmegyei Evangélikus Felső Egyházmegye* esperese volt, 1957/58-ban néhány hónapig a Déli Egyházkerület püspökhelyettese.

Az 1950 márciusában tartott országos közgyűlés határozatai ellen benyújtott petíció egyik aláírója, az aláírók megbízottja volt, ezért állásából több mint fél évre felfüggesztették, így a két idősebb fiát nem konfirmálhatta... Az árvaház épületét államosították, a Mandák-otthonból „közgyeházi érdekből” kitiltották őt. 1954 januárjában takarékoságra való hivatkozással visszavonták a Magyar Bibliatanács Összövetségi Szakbizottságában 1948-tól végzett fordító munkára szóló megbízását.

A Mandák-villát a tulajdonos, Mandák Mária eredetileg családunkra szándékozott örökíteni, ezt azonban szüleinél nem fogadták el. Így válhatott hitmélyítő konferenciák, téli tanfolyamok helyszínévé, s lett egyházunk kántorképzésének áldott otthona a mai napig.

A Gáncs Aladár által alapított *Baráti Mozgalom* tagjaként 1939–1960 között negyvenhét gyülekezeti evangélizációs vezetést, valamint számos konferencia reggeli vagy esti evangélizációs sorozatait szolgált Tahiban és Gyenesdiáson, Piliscsabán és Főton; ezek között kilenc lelkész-evangélizáció volt. Ezekben túl még százánál több elvégzett vendég-igehirdetési, illetve -előadási alkalmat tartunk számon, s ezekben benne sincsenek az esperesi feladatokhoz tartozó hivatalos alkalmak prédikációi. Otthoni gyülekezeteiben minden vasárnapra három igehirdetés-

sel kellett készülnie... Legyen áldott Urunk, hogy az evangélizátor-igehirdető bírt lelki-szellemi erővel!

Munkásságának bemutatásához mintegy kétszázötven, szóról szóra leírt igehirdetés, egy lelkész-evangélizáció és két gyülekezeti evangélizáció szövege s több száz részletes vázlat áll rendelkezésemre. Igehirdetéseit a Szentlélek segítségével hívásával a szószéken kapták meg végleges formájukat. Sokak véleménye szerint sodró erejű prédikációiból valami utánozhatatlan paraszti őserő, biblikus beágyazottság és sziklaszilárd meggyőződés sugárzott, s hiszem, hogy a Lélek jelenléte miatt nem lehetett nem figyelni rá.

A rádió családi otthonból Zászkaliczky Pál a családi és a gyülekezeti kegyesség élő kapcsolatát hozta magával. A kis filia az esztendő számos vasárnapján nem kapott lelkészi szolgálatot, az istentiszteleten az anyai nagyapa, később pedig az édesapa olvasta fel az eszedékes igehirdetést *Luther* posztilláskötetéből.

Édesanyja már születése előtt is imádkozott érte, papnak szánta. Nem lehetett eléggé hálás az édesanyai szeretetért, pedig gyermekkorában nagyon megbántotta. Többször elmondta, hogy egy alkalommal kiverte az édesanyja kezéből a feléje nyújtott kenyeret, s elfutott. Ezt a példát egy alkalommal így folytatta: „Tudjátok, annál rettenetesebb nincs, mint amikor Isten kitarja szíve minden szeretetét, s mi ostobaságból leverjük, amit szeretetből elénk tett...”

Bizonyára jó irányba terelgették a piarista pap tanárok, s ők javasolták, hogy a Sopronba készülő gimnazista az utolsó osztályt már evangélikus gimnáziumban vegzeze. A gimnáziumnál jelentősebb a *soproni teológia* szerepe. A lutheri teológiára tudós professzorok sora tanított, ám a legnagyobb hatást bizonyára Deák János professzor gyakorolta rá, aki nemcsak a héber nyelv s az ószövetségi tudományok tanulására biztatta, de evangéliumi lelkületével hitét is formálta.

Az ébresztő igehirdetéssel az egyesztendős finn tanulmányúton ismerkedett meg. A finn egyház ébredési mozgalmi közül a *felébredtek mozgalma* lett számára a legfontosabb, példájukból megtanulta, hogy „hirdetni kell a naponkénti bűnbánatot és a bűn elleni szakadatlan harcot”. Kis könyvet írt *Malmivaara Vilmosról* is, aki nemcsak „erős fegyver volt Isten kezében az egyházi munkában, (de) fátklyaként égett a finn hazá ügyéért is”. Érte is az édesanyja imádkozott, hogy a kis Viliből olyan pap legyen, mint az édesapja volt, aki „felemelte a gyávákat és eltkikdadtakat, és vitte erővel és hatalommal Krisztushoz”. És az emberek sírtak az örömtől, hogy az út nyitva, hogy az irtalom nagyobb, mint az ítélet, hogy minden azoknak a tulajdona lehet, akiknek semmijük sem volt.”

A kérdés az, hogy a *gyülekezeti igehirdetés és az evangélizáció* két feladat-e vagy egy. Tapasztaltam, hogy édesapám szolgálatában ugyanaz a tartalom szólt meg mindenütt, nem volt különbség egy főti vasárnap és egy másik, nagyobb létszámú gyülekezetben vagy konferencián végzett szolgálata között. Hitre,

Serkenj fel, aki aluszol!

Zászkaliczky Pál (1905–1962) – mozaikok egy előadásból

megtérésre, életújulásra – egyszóval Krisztus Jézushoz – hívta hallgatóit személyesen és közvetlenül mindenütt.

Az evangélizáció céljáról így szólott maga: „Valljuk és hisszük, hogy... egyházunk evangélizációs mozgalmának célja (...) az egyház megmevedett keretei között elaludt egyháztagok felébresztése, az élő Krisztushoz való odavezetése és rajta keresztül az egyház megújítása”.

Sokszor beszélt örömmel arról, hogy a finn evangélikusok mind a négy ébredési mozgalma megmaradt az egyház keretei között, erősítve és megújítva az egyházat.

Az általa felhasznált *evangélizációs sorozatok alapigéi* között találjuk *Jónás könyvét*, a bűnös asszony, a tíz leprás, Zákeus és Tamás történetét. A példázatok közül a bolond gazdag, illetve a tékozló fiú példázata szerepel.

Egy-egy történet eseményei felszítódnak az evangélizációs hét egyes estéin, a történet vagy a példázat szereplője megy a maga útján, útja az evangélizáció során egyszerű csak az igehirdető és az igehallgató útja is lesz, s a Lélek által megteremtett szent egyidejűség során kudarcában a magunk kudarcaira ismerünk, bűnbánata bennünket is bűnbánatra készít, s vele együtt mi magunk is elfogadjuk Istenünk bocsánatát a Krisztusban.

Az evangélizációs igehirdetés folytatta a reformáció gyakorlatát, amely egyrészt „először a törvényt hirdette, és amikor összetörték a kemény szívek, kétségbeestek önmaguk fölért, akkor hangzott fel az *evangélium* a szorongatott, rettegő lelkiismeretek vigasztalására. Ezt a sorrendet vette át a pietizmus és a modern evangélizálás is... Másrészt: (a reformáció) elsősorban örömhírként hirdeti az evangéliumot, s a bűnbocsánat csodáján, a keresztség felfoghatatlan nagy ajándékán épül fel az egész üzenet. Isten kegyelme elibénk jön, ingyen való módon új életet adott már nekünk.” Ezután, ennek alapján mutatja fel bűnösségünket (s tegyük hozzá: mulasztásaink so-

ként!), mint ami nemcsak idegen, de ellenséges Istentől kapott életünkkel...” (*Urbán Ernő*)

Zászkaliczky Pál evangélizációs szolgálataiban gyakrabban járta az első utat, ám nem volt idegen számára a második sem. Az elsőt az aranybörjű története alapján mondott igehirdetésében találunk példát. Áron bűne az volt, hogy „az élő Istent saját tetszése, ízlése, vágyai és ösztönei szerint formálta... A Biblia isten-

A gazdag tehát az énközpontú ember, aki valakit vagy valamit állít az Isten helyére, az élete első helyére. Az „egyél-igylál, gyönyörködjél” biztatás „eltévesztett biztatás”, a gyomremberek világnézete, „akik csak a testi életre építenek, akik a lelküket is testiekkel biztatják... Pedig a test bűneiért a lélek is, az egész ember jut kárhozatra!”

A *kegyelem* hirdetése éppoly konkrét, mint a bűnről szóló beszéd, rendszerint a textus szavaiból, mondanivalójából következett. A nagy vacsoráról szóló példázat alapján hangzott evangélizáció során ezt mondta: „Isten vár, mindnyájunkat várja... A legcsodálatosabb valóság, hogy Isten terített szátalánál van hely! Van hely! Ez a rövid két szó a teljes evangélium!”

Zászkaliczky Pál számára az *ószövetségi textus* használata magától értendő volt, különösen a lelkész-evangélizációk alkalmából nyúlt az *Ószövetséghez*. („Az Ószövetség papjai: Áron, Nádáb, Abihú, Éli, Sámuel” – „Az Ószövetség evangélistája: Hóseás.”) A *Szentírás lutheránus használata* című dolgozatában Lutherre hivatkozik, akinek számára a Biblia „a kegyelem kijelentője”, „a hit szülőanyja”, „istengyermekek mivoltunk eszközlője”, amelynek közepében Krisztus áll. Az igazi szent könyvek mind róla prédikálnak, és a zsinórmértékük: beszélnek-e s milyen mértékben Krisztusról.

Luther álláspontja megegyezik az apostolokéval, gondoljunk csak Fülöpre, aki a szerezsen komornyik kérésére Ézs 53-ból olvasott textusból „*kiindulva hirdette neki Jézust*”. Ebből következik, hogy az ószövetségi alapige megszólaltatása után magától értetődően lép át az igehirdető a kapcsolódó újszövetségi mondanivaló hirdetésébe, amikor az több, mint az alapige mondanivalója, amikor az „új” betölti, kiteljesíti, sőt meggazdagítja az „őt”, vagy éppen Jézus nyomán túllép rajta, netán elveti.

Az evangélikus evangélizációnak jelentős kérdése volt a következő: van-e létjogosultsága az úgynevezett nevelési keresztyénségnek, a keresztyénségbe beleszületett ember éles fordulat nélkül is eljut-e az őszinte bűnbánatig, a Krisztusban bizakodó bűnbocsánatig, üdvössége bizonyosságáig s az új életig, vagy sem.

Ehhez a vitához szólott hozzá Zászkaliczky Pál *Az ébredési és nevelési keresztyénség* című írásával (*Belmissziói munkaprogram*, 1948). Ebben az írásában elismeri mindkét keresztyén életforma igazságait, de bemutatja mindkettő kisértéseit is. A cikk konklúziója: mindkét csoportnak hirdetni kell a megtérésre szólító evangéliumot. S önmagában „sem a nevelési, sem az ébredési keresztyénség nem biztosítja az üdvösséget, mert az üdvösségnek egyetlen alapja van: az élő hittal elfogadott bűnbocsátó kegyelem”.

Lehetek-e én, vagy lehet-e bárki közöttünk olyan „veterán” Krisztus-hívó keresztyén, akinek számára már aktualitását veszítette az evangélium hirdetésében felkínált kegyelem? S ha „iustus” vagyok is már, azaz Istentől megigazított és a bűn álmából felébredt „igaz”, mégis „peccator” is maradok, holtig Urunk kegyelmére szoruló bűnös.

Áldott legyen az Úr, hogy bűnbocsátó és új életre erőt adó kegyelmelet nem vonja meg egyikünkötől sem!

■ ID. ZÁSZKALICZKY PÁL

Zászkaliczky Pál a legritkább esetben beszélt általánosságban a bűnről, mindig csak a textusban megnevezettről szólt, de sokkal inkább az *emberi bűn* gyökeréről, a hitetlenségről, amely végül is az első parancsolat semmibevétele. A bolond gazdag példázata alapján sem mondta ki, hogy a gazdag bűnös. Arról beszélt, hogy a gazdag mindennel számolt, de nem számolt az Istennel...

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELE

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 12. VASÁRNAP – 2MÓZ 34,6–10

Isten megbocsát, hogy megtisztíthasson

A pusztában Isten megbocsátott az aranyborjú körül táncoló, ellene lázadó népének, de a nép ettől nem lett jobb. Szívében továbbra is ott él a lázadás, és ezt Mózes is tudja. Nem is tagadja, amikor Isten előtt közbenjár értük: „...keménynyakú nép ez.” Szívükben továbbra is ott élnek azok a bűnök, amelyek az aranyborjú elkészítésére indították őket.

Isten nem egy lázadó szívű, ellenszegülő népet akar bevinni az ígért földjére. Ezért szövetséget köt velük, de ez nem azt jelenti, hogy a moszoni állapotokban bemehetnek Kánaánba. Negyven évig kell a pusztában vándorolniuk, hogy szívük megtisztuljon. A pusztában bűnhődniük kell, de mivel Isten szövetségre lépett velük, a büntetés már nem pusztulásukat, hanem megtisztításukat fogja szolgálni.

Isten mégsem csupán a rájuk váró szenvedésekkel fogja őket megtisztítani, hanem azzal is, hogy a szenvedések közepette hatalmát is megmutatja nekik. Kiszolgálja őket számtalan veszélynek, engedi, hogy túlerőben levő ellenség törjön rájuk, hogy eközben megtapasztalják: Isten az egyedüli szabadítójuk. Kiszolgálja őket az éhségnek és a szomjúságnak, hogy megtanulják, számukra nem a kenyér és nem a víz jelenti az életet, hanem Isten az élet egyetlen szükséges és önmagában elégséges feltétele. Ha Isten velük van akkor, amikor kell, a sziklából is víz fakad. Ha kell, az ég hullat kenyeret.

A pusztában vándorló nép számára a tisztulás tanulási folyamat. Meg kell tanulni, hogy nincs okuk félelemre, és nincs okuk zúgolódásra,

mert Isten hűséges szövetséges. Mindegy, minden körülmények között velük van, és ez elég. Néha jelenlétét közvetlenül is tapasztalhatják, máskor csak a segítségével érkezik épp idejében. Meg kell tanulni, hogy Isten akár láthatóan van jelen, akár láthatatlanul, soha, egy pillanatra sem hagyja el őket.

Amikor a tisztulás negyven esztendejének elteltével a nép átkel a Jordánon, és Kánaán földjére lép, többé nincs a szívében félelem. Engedelmesen követi Isten parancsait, és ujjongó szívvel veszi birtokba örökségét.

A bűnbocsánat már az ószövetségben sem volt azonos a büntől való megtisztulással, a bűn eltörlésével. Eredetileg az áldozati állatok leölése sem a bűn eltörlésére történt, hanem azt volt hivatott kifejezni, hogy Isten megbocsátotta a bűnt, és ezért beéri azzal, ha egy állat életét oltják ki a bűnös élete helyett. A bűnös pedig moratóriumban részesül: időt nyer, hogy bűnétől megtisztuljon addig a napig, amelyen Isten ítéletet mond fölötte.

Ezen a ponton az ószövetség túlmutat önmagán, és kimondatlanul is feltételezi, hogy Isten gyermekeinek a földi Kánaánon túl – amely ideiglenes, és ahol az élet mulandó – van egy végső és elmúlást nem ismerő örökségük is. Jézus ezt hol a *mennyek országaként*, hol *Isten eljövendő országaként* hirdeti meg, és világosan beszél arról, hogy a belépést ítélet előzi meg. Mert az Istennel való, vég nélküli közösségben nem lehet helyiük olyanoknak, akikből hiányzik az Isten iránti feltétlen bizalom, akik lázadó indulatokat táplál-

nak Isten ellen. Más szóval: akik nem fogadják el Isten szeretetét, és nem szeretik Istent. Ennek pedig az a legfőbb jele, hogy nem szeretik embertársaikat sem, viszont bizalmatlanságot és gyűlöletet táplálnak szívükben mások iránt.

Kétségtelenül hinnünk kell: Isten megbocsátotta bűneinket, és ezért elfogadta, hogy Jézus helyettünk haljon meg, hogy mi időt nyerjünk az Isten elleni lázadó indulatoktól és a gyűlölettől – minden bűn gyökerétől – való megtisztulásra. Földi életünk minden napja és perce ezért kegyelmi idő. De ahogy az ószövetségi népnek sem a maga erejéből és elhatározásából kellett a pusztában a lázadás bűnétől megtisztulnia, hanem Isten maga munkálta megtisztulását – egyrészt szenvedések, másrészt hatalmas csodák által –, úgy Isten bennünket sem hagy magunkra. Hiszen a magunk erejéből nem is lennénk képesek az Isten iránti bizalmatlanságot és zúgolódást kiűzni a szívünkéből. Mint ahogy azokat sem tudjuk a magunk erejéből szeretni, akik velünk ellenségesek, akik arra törekednek, hogy szavaikkal és tetteikkel ártsanak nekünk, akik a becsületünkbe gázolnak, jó hírünket rombolják.

Am ha belátjuk, hogy naponta segítségre van szükségünk ahhoz, hogy valóban más emberré, olyan új emberré legyünk, akinek a szívében többé nincs hely az Isten jóságával, igazságosságával, szeretetével szembeni kételyeknek, és nincs hely a revánsváagnak, a gyűlöletnek sem más emberekkel szemben, akkor Isten nem hagy minket magunkra. Akkor Jézus halálát naponta hatékonyan

munkálkodó erővé teszi az életünkben, hogy néha a szenvedéseiben való részesedés által, néha hatalmának csodálatos tapasztalása által megszűljen és naponta erősödjön, növekedjen bennünk az az új ember, aki – bárhogy alakul is a sorsa – feltétel nélkül bízik Istenben, és feltétel nélküli szeretettel viseltetik embertársai iránt. Akkor azonfelül, hogy Jézus haláláért bűneink bocsánatot nyertek, az ő vére valóban el is törli azokat ott, ahol vannak: a szívünkben.

Ha engedjük, hogy Jézus halála nap mint nap végezze bennünk bűntörlő, tisztító munkáját, akkor azon a napon, amikor kegyelmi időnk lejár, Isten örömmel fog bebocsátani minket gyermekei örökségébe, a vele való szüntelen közösségbe, az el nem múltó életbe.

Am ha úgy reménykedünk bűneink bocsánatában és Isten kegyelmében, hogy a bűneink elleni naponkénti harcot, a büntől való megtisztulást fölöslegesnek ítéljük, és ellene szegülünk Isten Lelkének, hogy Jézus halálát aktív, büntörlő és újjáteremtő erővé tegye az életünkben, akkor kegyelmi időnk elvesztegetjük, és magunkat rekesztjük ki az Isten gyermekeire váró örökségből.

Mert a bűnbocsánat az új szövetségben is moratórium: az ítélet elhalasztása és Jézus haláláért ajándékba adott kegyelmi idő a büntől való tényleges megtisztulásra, amelyet Isten maga visz véghez övéi életében, hogy az ítélet napján készen találtsanak örökségük átvételére abban az újjáteremtett világban, ahol Isten lesz minden mindenekben.

■ VÉGHELYI ANTAL

Oratio œcumenica

Mindenható Urunk, felséges Istenünk, aki végtelen hatalmaddal jelen vagy a világ mindennapjaiban! Hálát adunk neked, hogy kapcsolatot keresel és találsz mindazokkal, akik segítségül hívják a te nevedet. Ámulva csodáljuk bátorságodat, hogy a benned bízokat sem veszed ki a világ forgatagából, hanem megőrzöd őket. Megőriztél mindedig bennünket is. Ezért borulunk le könyörgéssel színed elé.

Kérünk téged...

Szavadért. A ma is teremtő, megújító szóért. Ne engedd elhallgatni, se elhalkulni közöttünk. Mert ígéred útmutatása nélkül célt tévesztett és szárnyaszegett minden emberi próbálkozásunk.

Nyitottságért. Hogy jelenléted és szereteted számtalan jeléből minél többet észrevegyünk, és ezek is erősítsék hozzád való kötődésünket.

Türelemért, hogy ne szabjunk hártart cselekvő szeretetednek, hanem gyermeki bizalommal hagyjuk rád mindazon dolgokat, amelyeken nem tudunk változtatni.

Békességért, hogy a külső feszültségek és belső bizonytalanságaink is elcsendesedjenek jelenlétedet megélve.

Szabadságért, hogy felszabadult lélekkel hirdessük mindazt, amit megtapasztalunk engedtél a mindenség határtalanságából.

Áldunk téged, hogy engeded megtapasztalunk a kicsinységben rejlő erőt, a nagyságban rejlő felelősséget, a sikerélményben rejlő ösztönzést és a kudarcokban rejlő irányítást.

Könyörgünk mindazokért, akik nélkülözni kénytelenek a veled való kapcsolatot. Mindazokért, akiknek megfakult a kapcsolatuk veled. Mindazokért, akik szándékosan fordulnak el tőled. Mindazokért, akik beérik formális kapcsolattal, amikor rólád van szó. Mindazokért, akiket éppen a magukat Krisztus-követőknek való kiadásuk messzire tőled. Mindazokért, akik keresnek téged, és akiket te keresel.

Urunk, aki Krisztusban eljöttél hozzánk, és Lelkessel megtartasz minket, adj nekünk őszinte hitet, a jelenbe és eljövendőnkbe vetett reményiséget és a te szeretetedben való szüntelen örvendezést! Ámen.

„A megrepedt nádszálat nem tör össze, a füstölög mécsesét nem oltja el.” (Ézs 42,3)

HETI ÚTRAVALÓ

Szentháromság ünnepe után a 12. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi a bűn és a betegség, az emberi lét e két alapvető kérdésére adnak közös választ: Isten igazít meg a belé vetett hit által Krisztus érdemeért. Őt bűneink miatt törték össze, az ő sebei árán gyógyultunk meg, s a teljes Írás hirdeti: „...én, az Úr, vagyok a te gyógyítód.” (2Móz 15,26) „Kegyelemből tartattatok meg, hit által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez.” (Ef 2,8; LK) Az ő szelíd szabadító szolgája – heti igényeket betöltve – földi életében igazán hirdette a törvényt és „a mennyek országának evangéliumát, és gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget a nép körében” (Mt 4,23). Ezért hittel kérheted: „Te benned bízom, Uram! / A te igazságod szerint ments meg, szabadíts meg!” (GyLK 721,1–2) Luther vallja: „Mikor Isten megigazított, akkor Krisztus vérevel mint váltásáddíjjal a bűn hatalmából tulajdonává vásárolt meg. Istené vagyok, Krisztus a királyom, s csak neki engedelmeskedhetem. Erre erőt a megszentelő Szentlélek ad nekem.” Jézus mentő s irgalmas szeretetét látjuk gyógyításainál: „*Effata, azaz: nyílj meg!*” – így szóló négy szemközt a süketnémához. A sokaság ezt hirdette: „Mindent helyesen cselekedett: a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé.” (Mk 7,34.37) Jézus az őt üldöző Saul pedig választott eszközévé tette, aki új látást nyert Anániás által: „...Jézus, aki megjelent neked az úton..., azért küldött, hogy újra láss, és megteljen Szentlélekkel!” Pál megkeresztelkedett, „és azonnal hirdetni kezdte a zsinagógákban Jézusról, hogy ő az Isten Fia.” (ApCsel 9,17.20) Jézus gyógyí-

tott két vakot, akik hitték, hogy meg tudja tenni: „...megérintette a szemüket, és ezt mondta: »Legyen a ti hitetek szerint!« Erre megnyílt a szemük.” (Mt 9,29–30) Mirjám a testvére ellen lázadott, és poklos lett. „Ezért így kiáltott Mózes az Úrhoz: Istenem, gyógyítsd meg őt!” (4Móz 12,13) Hét nap múlva visszafogadták a táborba gyógyultan. A holdkóros fiúból nem tudták kiűzni az ördögöt a tanítványok kishitűségük miatt. „*Bizony mondom nektek: ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag..., semmi sem volna nektek lehetetlen.*” (Mt 17,20) Jakab tanácsa: „*Beteg-e valaki közöttetek? (...) Valljátok meg azért egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.*” (Jak 5,14.16) De ki lehet igaz Isten előtt? Akit ő ingyen megigazít kegyelméből, s megvált Krisztus által; „...mert ahogyan ő (az Úristen) igaz, igazá teszi azt is, aki Jézusban hisz.” (Róm 3,26) A Keresztelő Jánost lefejező „róka” Heródest nem Jézus lényé, csak csodái érdekelték volna: „*Hosszasan kérdezte őt, de Jézus semmit sem válaszolt neki.*” (Lk 23,9; lásd EÉ 328,2) A felséges, ám könyörülő Isten ma is felüldíti a megtört és alázasatos lelkű ember szívét. „*Láttam útjait, mégis meggyógyítottam és vezetem őt. (...) Ezt mondja az Úr: Meggyógyítottam őt!*” (Ézs 57,18.19) „A te gyógyító szent kezéd / Orvosolta fájdalmam...” (EÉ 373,3) Jézus, üdvösségem.

■ GARAI ANDRÁS

► „Születésemtől kezdve Isten tenyerén tudhatom magam” – vallja Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület nemrégiben megválasztott új felügyelője. A feleségével három gyermeket nevelő tisztségviselővel az egyházkerület győri székházában beszélgettünk.

– Édesapja és nagyapja is gyülekezeti felügyelőként szolgált. Hívó családban nevelkedett. Ez a családi háttér szinte predestinálhatta arra, hogy egyházi feladatokat vállaljon.

– Teljes mértékben így van. Születésemtől kezdve Isten tenyerén tudhatom magam. Elsősorban azért, mert olyan családba születtem, ahol az élet közepét Isten igéje és az egyházi, gyülekezeti szolgálat jelentette. Sok olyan dolog történt az életemben, amelyet felnőtt fejjel már másként értékelek. Hitbéli nevelésem is ilyen volt.

Gyermekként nem tudtam felhőtlen örömmel tudomásul venni, hogy vasárnaponként mennem kellett a templomba, vagy hogy a tanítás után ott kellett maradnom a hittanórákon. Ám mai eszemmel visszanevezve az Úristen hatalmas ajándékának tekintem, hogy olyan családot kaptam, ahol ezeket a dolgokat fontosnak tartották és megkövetelték. Ezek nélkül a gyermekkori impulzusok nélkül nem lenne olyan teljes és kerek az életem. Ma már pontosan tudom, mennyi-mennyi imádságban hordoztak a szüleim és a nagyszüleim...

– Formálta a hitét más is, például a főtí kántorképző tanfolyamok vagy az ifjúsági táborok.

– Igen, ez igaz. Bár Fót is nehezen indult. A faluból addig még ki sem lépő kilencéves fiúként nem volt könnyű elszakadnom otthonról egy teljes hétre. Akkoriban még nem voltak mobiltelefonok, ahogyan internet sem. Tudtam, hogy a tanfolyam ideje alatt nem találkozhatok majd az otthoniakkal. Az első év ijedsége után azonban olyan társakat sikerült találnom Fóton, akiknek a barátsága a mai napig elkísér. Nagy hatást gyakorolt rám főtí éveimben az intézmény akkori vezetőjének, Kis János bácsinak sugárzó személyisége és a kántorképző – akkor szigorúnak tűnő – rendje, de az evangéliumtól átfűtött szeretet is, amely ott körülvelt bennünket.

Természetesen hivatalos egyházkerületi ifjúsági táborok is működtek, ahol ellenőrzött körülmények között voltak együtt a fiatalok. Később persze világossá vált számomra, hogy nemcsak az állami szerveknek, de az egyházi vezetőknek is bántotta volna a szemét, hogy ellenőrizetlen körülmények között foglalkozzanak az ifjúsággal.

Az ifjúsági táborozásaim Csákváron kezdődtek. Helybe jött a tábor, nekem csak ki kellett sétálnom a sátrak közé. Először három-négy napot töltöttem ott, később már egy teljes hetet. Amikor aztán a helyi hatóságoknak kezdett szűnni a dolog, egyfajta vándortáborra alakultak

ezek az alkalmak. A Bakonyban, a Hánta feletti dombon táboroztunk, amíg az Állami Egyházügyi Hivatal el nem lehetetlenítette ezt a tábort. Akkor mentünk Kőhányás-pusztára, majd a Balaton mellé.

Amikor az esperes fülebe jutott ez a dolog, először – elődjéhez hasonlóan – alaposan leteremtett bennünket, majd azt mondta, hogy ő csak akkor tudja a hátát tartani értünk, ha olyan helyre megyünk, ahol lehet ránk figyelni. Ezért vettük igénybe nyaranta az üresen álló hántai parókiát. Igaz, hogy a parókián laktunk, de teljesen nomád körülmények között. Csodálatos heteket töltöttünk ott együtt. A mai napig őrizgetek akkor készült fényképeket. A minap akadt kezembe az egyik fotó. Megszámoltam, tizenkét olyan fiatal üli körül a tábortüzet, akik később lelkesi szolgálatba álltak, köztük Szemerei János.

– Később vezetője is lett ezeknek a táboroknak?

– Ahogy kiöregedtek a táborvezetők, úgy léptek a helyükre azok, akik belenőttek – köztük én is – a vezetői feladatokba. Öt tábort szervezünk, ezeken vagy egy teljes héten át, vagy csak bizonyos részfeladatot elvállalva vagyok jelen. Szervezünk gyülekezeti tábort, hittantábort, egyházkerületi ifjúsági tábort, zenei tábort, még német–magyar ifjúsági tábort is. A mai napig segítőtje, támogatója vagyok ezeknek.

– Idővel aztán egyre fontosabb tisztségek és feladatok következtek.

– Olyan élethelyzetben vagyok, hogy egy családi vállalkozás biztosítja családjunk megélhetését, és ez a vállalkozás nem igényli a rendszeres napi jelenlétet. Ezért jó szívvel tudtam vállalni előbb a gyülekezeti felügyelői, majd az egyházkerületi felügyelői tisztséget is. Később pedig már azt vettem észre, hogy több testületnek is – országos presbitérium, több intézmény igazgatótanácsa – tagja vagyok.

Nem akaratom ellenére kerültem persze ezekbe a pozíciókba, örömmel vállaltam a feladatokat. Sokszor megtapasztalhatja az ember, hogy ha aktivizálja magát, a személye előtérbe kerül, akkor megtalálják a feladatokat.

Természetesen valahol határt kell szabni a tennivalók megszorodásának. Most, amikor egy minden eddigénél nagyobb és fontosabb feladattal bíztak meg az egyházkerület gyülekezetei, úgy döntöttem, hogy az egyházkerületi felügyelőségről lemondok, mert úgy érzem, a kerületi felügyelőség teljes embert kíván.

– Időközben hittantanári képzést is szerzett. Miért tartotta ezt fontosnak?

– Fiatalon kacérkodtam már azzal a gondolattal, hogy jelentkezem a teológiára. Az Úristen azonban valószínűleg bölcsőbb volt nálam, mert akkor még nem voltam érett erre a

Isten tenyerén

Interjú Mészáros Tamással, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület új felügyelőjével

döntésre. Felnőtt fejjel pedig már nem akartam beülni a hittudományi egyetem padjaiba. Így a hittantánárképzés felé fordultam.

Lehet azt mondani, hogy hivatásomnak a hittantanítást tekintem, bár részben kényszer is szülte ezt az elhatározást. Papíron ugyanis hiába anyagülekezet Csákvár, valójában szórványhelyzetben van. Sokáig helyettes lelkészek végeztek itt a szolgálatot, és amikor a csákvári önkormányzat felkínálta a lehetőséget, hogy órarendbe iktatva taníthatjuk a hittant, szembesültünk a valósággal: nincs szakképzett hittanta-

tisztseimnek. A nagyobbik lányunk már férjhez ment, nagyszülői feladatokra készülünk. Két kisebb gyermekünk még egyetemre jár, vagyis ők még otthon vannak, habár elég ritkán látjuk őket.

– Az egyházkerületi felügyelői jelölés elfogadásakor voltak-e kétségei, vagy azonnal igent mondott?

– Amikor a jelölési eljárás során többen megkerestek, hogy elvállalom-e a jelölést, nemmel válaszoltam. Sokat vívódtam, mert az én szememben ez komoly kihívást jelentő tisztség. Úgy vélem, egy püspöki szolgálatban álló ember mellé elnöktársként

FOTÓ: ADAMI MÁRIA

nárunk. Így amikor módom volt rá, megszereztem ezt a képesítést. Iskola keretében évfolyamonként egy-egy órát tartok, de alkalmanként a gyülekezeti hitoktatásba is besegítek.

– Csákvár közéletében is ilyen intenzitással vesz részt?

– Lehet mondani, hogy igen. Ennek a gyökerei húsz évvel korábbra nyúlnak vissza. A rendszerváltáskor Csákváron néhány keresztény-konzervatív értékrendet valló ember viszonylag aktív politikálásba fogott, közöttük voltam én is. Az első szabad választáson ennek a társaságnak mindegyik tagját megválasztották valamilyen önkormányzati tisztségre.

Egy ciklust kihagyva azóta is aktívan részt veszek Csákvár közéletében. Korábban önkormányzati képviselőként dolgoztam, a legutóbbi választás óta pedig alpolgármesterként. Meggyőződésem, hogy az Úristen nemcsak egyházi szolgálattal, hanem a világban hiteles szerepvállalással is megbízott. A kettő nem nagyon választható el egymástól.

– Hogy alakult mindeközben a családi élete?

– Egy családi vállalkozásban dolgozom a feleségemmel és a sógorommal. Ők adják a biztos hátteret ahhoz, hogy meg tudjak felelni a különféle

– Mit tart a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület erősségének?

– Mivel egyházunk újkori történelmében ez a kerület a legfiatalabb, az újjáalakulás után határozottabban kellett az identitását kialakítania – ez az egyik legfőbb erőssége. Ebben akár Ittész János nyugalmazott püspök úr, akár Weltler János, az újjáalakulás utáni első egyházkerületi felügyelőnk komoly eredményeket tudott felmutatni, munkálkodásuk nyomán formálódott az egyházkerület arculata.

A legnagyobb értéknek a hagyományos dunántúli kegyesség kialakítását és megerősítését tartom. Úgy érzem, hogy ebben a kerület egységes. Talán ennek definiálása nem mindenki számára egyértelmű...

– Mit gondol, milyen területeken tud majd Szemerei János püspöknek a legtöbbet segíteni?

– Püspök úrral „nagy léptékben” áttekintettük egyházkerületünk dolgait. Úgy vélem, a legnagyobb segítséget talán az jelentheti neki, hogy lesz kívül megosztania-megbeszélnie minden egyházkerületi problémát, kérdést. Természetesen vannak olyan püspöki kompetenciák, amelyekbe közvetlenül nem szólhat bele egy világi elnöktárs, de ha egy vezetőnek van olyan bizalmi társa, akivel a felmerülő kérdéseket meg tudja beszélni, együtt tudnak megoldásokat keresni, az szerintem az egyik legnagyobb segítség.

Végzettségemnél fogva egyébként a hitoktatás területe lehet az a szelethez a szolgálatomnak, amelyben erőteljesebben segíteni tudok püspök úrnak. Kíváncsian várom a Nemzeti alaptantervben megjelenő, erre vonatkozó passzusokat. Úgy gondolom, főképpen kis gyülekezeteink nagyon nehéz helyzetbe fognak kerülni. Elképzeltetetlen számomra, hogy erről a kérdéssről ne induljon komoly dialógus a másik két nagy történelmi keresztény egyházzal.

– Megválasztott egyházkerületi felügyelőként melyek lesznek az első teendői?

– Ezen még nem is nagyon volt időm gondolkodni. Szeretném végiglátogatni – bár ez inkább afféle protokolláris, udvariassági kötelezettség – az egyházkerületi elnökségeket, ez egyfajta ismerkedésnek is megfelelő. Ha pedig a lelkesi munkaközösségek nyitottak rá, szeretnék mindegyik egyházkerületi lelkészgyűlésén részt venni. Tudomásul veszem, hogy az szakmai fórum, de az egyházkerületben a lelkesi munkaközösségi ülések adnak leginkább alkalmat az információkicserélésre. Szerintem ez az egyik legjobb eligazodási pont, ha valaki tájékozódni vagy tájékoztatni szeretne.

■ KISS MIKLÓS

Meghívó Mészáros Tamás iktatására

„Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm 8,14)
Isten iránti hálával és örömmel tudatjuk, hogy a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület gyülekezetei Mészáros Tamás testvérünket egyházkerületi felügyelővé választották. Beiktatására augusztus 26-án, vasárnap 16 órakor ünnepi istentisztelet keretében kerül sor a csákvári evangélikus templomban (Csákvár, Luther u. 2.), Szemerei János püspök szolgálatával. Ünnepi alkalmunkra szeretettel hívjuk és várjuk!

► Az idei általános tisztújítás során az Északi Egyházkerületben *Benczúr László* eddigi felügyelő helyére a gyülekezetek presbitériumai – két jelölt közül – *dr. Fábri György* kommunikációs szakembert választották meg. A csömöri gyülekezeti kötődésű felügyelő több felelős világi pozíciót is betölt: az Eötvös Loránd Tudományegyetem habilitált egyetemi docense, rektorhelyettese, a Közszolgálati Testület evangélikus küldötte, egyben elnöke. Szeptemberi beiktatása előtt kérdeztük őt.

– Az *EvÉlet* hasábjain legutóbb 2005-ben volt olvasható interjú Önnel; akkor még a Mindentudás Egyeteme Kht. tudományos igazgatójaként a nagy sikerű televíziós ismeretterjesztő sorozatért volt felelős. Mit gondol, az ott szerzett tapasztalatait tudja majd használni egyházi berkekben is?

– Remélem, többféleképpen is. Az egyház megújítása stratégiájának alakításakor megszólítottunk tudósokat, szakembereket a szervezeti határon átlépve, és ezt folytatnunk kell.

Ehhez a folyamathoz viszont elengedhetetlen az egyházi kommunikáció fejlesztése – bízom benne, hogy a szakterületemen, a tudomány- és társadalmi kommunikáció terén szerzett tapasztalataimmal ebben is segíteni tudok.

– Gondolom, elnöktársa, dr. Fabiny Tamás médiáért is felelős püspök örömmel tekint ez elé. De Ön mennyire ismeri egyházi sajtóunkat, és szükségesnek látja-e a változtatást ezen a területen?

– Mint egy átlagos „sajtófogyasztó”. Olvasom az *Evangelikus Életet*, látogatom az egyház honlapját, illetve a *Credo* evangélikus folyóirat két évvel ezelőtti megújulása óta annak szerkesztőbizottsági tagja vagyok.

Azt látom, hogy az evangélikus belső nyilvánosságunk óriási kiaknázatlan lehetőségei vannak. Már körülbelül tíz évvel ezelőtt, a kommunikációs robbanás idején újra kellett volna gondolni az egyházi kommunikációs stratégiát. Nem voltunk és ma sem vagyunk felkészülve arra a radikális változásra, amely az internet térhódításával következett be. Ezeket a lehetőségeket felhasználva kell hagyományos értékeinket továbbvinni, továbbadni, megtalálva a nyomtatott sajtó szerepét is.

– Kommunikációs szakemberként mit gondol, hogyan tudná az egyház még inkább kiaknázni az internet nyújtotta lehetőségeket?

– Olyan kommunikációs közösséget kellene létrehozni, amelyben bátran felvethetjük a magyarországi evangélikusok számára releváns kérdéseket.

– Ilyen fórum már létezik Fraternet mindenki elnevezéssel. Erre a levelezőlistára bárki feliratkozhat, és tematizálhatja az ott folyó beszélgetést. Az más kérdés, hogy ez sokszor méltatlan stílusban, olykor már személyeskedésbe torkollva zajlik...

– A belső kommunikáció kiterjesztése nem egy-egy divatos technológiai megoldás használatát jelenti. A digitális világ demokratikusnak látszik,

Vonzó célt adni idősnek, fiatalnak

Interjú dr. Fábri Györggyel, az Északi Egyházkerület új felügyelőjével

mostanra azonban tévútnak bizonyult megoldása volt a strukturálatlan fórumfelületek használata. A partalan agora előbb vagy utóbb az agresszivitás győzelmét hozza, ami a szabad véleménynyilvánítás ellen van. Ehelyett jól tagolt, a véleménycserében részt vevők felelősségét egyértelműen tükröző, a minőségi megnyilvánulásokat előnyben részesítő formákat célszerű alkalmaznunk, ezek jobban ösztönzik az érdemi részvételt is.

– Egyházkerületifelügyelő-jelöltként az északi kerület honlapján is olvasható bemutatkozásában a következőképpen fogalmazott: „Az Északi Egyházkerület körében ráadásul ennek a magyar valóságnak a végtelmei vannak jelen: az északi országokban a fájdalommal terjedő elnyomódás, feszültségek a kisközösségekben, a regionális depresszióval szemben magukat építeni próbáló városok, a budai jómódú kerületek.” Mit tehet egy kerületi elnökségi tag ebben a helyzetben?

– Vegyük például az épületek, a „kövek” kérdését, amelyet kulcsfontosságúnak tartok. Kezdeni kell valamit az elnéptelenedő települések fogyó gyülekezeteinek templomaival, úgy, hogy nem feledkezhetünk meg az érzelmi szálakról sem, amelyekkel még néhányan kötődnek hozzájuk. Hiszen sok esetben generációk sorának volt lelki otthona egy-egy ilyen templom... Kudarca lenne egyszerűen bezárni ezeket az épületeket. Helyette szemléletet kell váltanunk. Vizsgáljuk meg, hogy abban a régióban vagy azon a településen lehetne-e olyan új funkciót keresni, amelynek révén – nem feltétlenül egyházi irányítással – hasznossá tehetnénk ezeket az ingatlanokat.

– Konkrétan mire gondol?

– Legyenek a helyi közösség kulturális, képzési terei, akár népfőiskolai keretek között, miközben megmaradhatnának az imádság, a lelki csendesség házaiként is.

Az egyháznak Krisztustól rendelt feladata és kötelessége az esetek, hátrányban lévők, maguktól talpra állni nem tudók megsegítése. Ezekben a régiókban a mélyszegénységben élőknek, szociálisan végtelenen leszakadtaknak, közöttük nagy hangsúllyal a szocializációs zsákutcába szorult cigányságnak ilyen kitorési pontokat kell kínálnunk.

– Ha szarvasi Tessedik Sámuel-népfőiskolánknak az anyagi forrás elapadása miatt be kellett zárnia a kapuját, miért lenne egy ilyen kezdeményezésnek nagyobb jövője az ország északi területein?

– Nem ismerem a szarvasi történet részleteit, de azt tudom, hogy ilyen projektekre az Európai Unióban még mindig hatalmas összegű pályázati források léteznek, nem szólván a lehetséges együttműködésekről az a területen élen járó lutheránus skandináv országokkal. De ne csak pénzt, hanem jó gyakorlatokat, szervezési kultúrát is igyekezzünk átvenni!

– Mindezekhez is nagyobb mértékű önkéntes munkára lenne szükség ber-

keinkben. Nem olyanra, amilyenről az Ön által írt, a *Credo* evangélikus folyóirat 2010/3–4. számában megjelent tanulmányban olvashatunk. A Nekünk így is jó? – Egyházzociológiai felmérés tükrében a magyarországi evangélikusság című dolgozat az evangélikus megújulást célzó, Élő kövek egyháza nevet viselő stratégia háttérét adó zociológiai felmérés adatait elemzi. Ennek a felmérésnek – nem is mellesleg – Ön volt az egyik vezetője. Az eredmények azt mutatják, hogy a megkérdezettek 72 százaléka egyáltalán nem végez egyházi önkéntes munkát...

– Három nagy problémát látok a vizsgálat eredményeinek tükrében – közülük pedig ezt tartom a legdrámaibbnak. Hangsúlyozom azonban, hogy

ez magyar jelenség, más országokban ennél sokkal jobb az önkéntes munkát vállalók számaránya.

– De mit tudunk tenni? Köztudomású, hogy egyházunkban hiányoznak az erejük teljében lévő középkorúak. A gyermeknevelés, az idős szülők gondozása, netán két állás mellett nem sok energiájuk marad a templomba járásra vagy egyházi feladatvállalásra. Az idősök tennék, de őket sokszor egészségi állapotuk akadályozza, míg a fiatalok egyelőre önmagukat keresik.

– Akkor vegyük ezeket végig. Miért ne adhatnánk méltó feladatot az időseinknek? Például miért ne nyithatnánk ki templomainkat tavasztól ősziig, és miért ne kérhetnénk meg őket arra, hogy kalauzolják az arra tévedő turistákat? Vagy miért kell a városi lelkesítő hivataloknak délután egy órákor bezárniuk?! Miért ne tarthatnának legalább telefonügyeletet – anyagi ellenszolgáltatás nélkül – a nyugdíjasaink?

A fiataljaink: csak rajtuk áll, hogy tudunk-e számukra vonzó célt adni. A kortárs segítés jelenti a legtöbbet a függőségekben szenvedők, az elkallódók számára, de biztosan számíthatnánk rájuk az internetes felületeken indítható és nem csupán az evangélikusoknak szóló hasznos információszolgáltatásban is.

– A Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség, a Mevisz Bárka szakcsoportha sok-sok éve szervez nyári táborokat kerekesszékesek számára, és ehhez ép fiatalokat szólítanak meg segítőknek.

– Így van. Ami pedig a középgenerációt illeti, valóban sok teher nyomja a vállukat, és kevés szabad idejük van. De legyünk őszinték magunkhoz: nagyobb fegyvellemmel nem tudnánk az elszórt idők között tartalékot találni? Biztos, hogy keresztényként nincs egy héten négy óránk, amikor a közösségért, evangélikus vagy nem evangélikus testvéreinkért tehetnénk?

– De miért tenné ezt a középgeneráció? Az előbb említett tanulmányban olvasható, hogy a megkérdezettek egyharmada nem tartja szükségesnek

vállalt szolgálatainkkal – minél jobban segítsük. Ezáltal terheket tudunk levenni a vállukról, ők pedig megerősödve hatékonyabban láthatják el elsődleges feladataikat.

Döbbenetes, hogy – hasonlóan a magyar átlagemberekhez – az evangélikusok is magukba zárkozva örlődnek személyes problémáikkal. Nem vagy csak nagyon ritkán fordulunk a lelkipásztorunkhoz, nekik pedig sok esetben már nem marad idejük, energiájuk felkeresni a nehéz helyzetben lévőket. Pedig bűnös, gyöttrődő emberek vagyunk valamennyien – Krisztus szava a maga közvetlenségében támogatást, terápiát nyújthat.

– Egyetért az azzal, hogy lelkesítő karunk jelentős része kiválóan végzi szolgálatát. Az is igaz, hogy vannak esetek, amikor több gyülekezeti feladatvállalással valóban a szakmai kiégéstől, esetleg magánéleti válságtól menthetnénk meg őket. De ki segít a hívőknek a lelkesítő ellenében? Amikor a közösség és az autokrata vagy – például – lusta vezető között az ellentétek csak mélyülnek, a gyülekezet pedig ennek következtében egyre fogy.

– Erre nehéz általánosságban válaszolni, ismerni kell hozzá a konkrét helyzetet.

Ha már szinte a szakadásig mélyültek a konfliktusok, azt a helyzetet nagyon nehéz kezelni. A kezdeteknél kellene figyelniük: bármire készlet is minket a finanszírozás, ne vegyünk fel a hittudományi egyetemre lelkesítő pályára alkalmatlan személyeket, illetve a hat év alatt folyamatosan szűrően essenek át a hallgatók. Tudom, lelkesítőket sok külső eredetű kényszer sújtja. De itt is, ahogyan mindannyiunk személyes és intézményi munkájában is, jobban megéri a minőséget megkövetelnünk önmagunktól, mint értékelni a kompromisszumokkal átevickélőni a nehéz időkön.

– És mi a harmadik nagy probléma az egyházban?

– Az egyház és az állam viszonya. Keresztény, evangélikus közösségként vessünk számot azzal, hogy a mindenkor hatalomnak vagy Krisztusnak tartozunk-e inkább igazodással! Jól ismerjük a jézusi mondatát: adjuk meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené. Ezt gyakran az egyházi simulékonyág jellegéjeként emlegették. De mi mondjuk ezt a krisztusi hangsúllyal: megadjuk a „császárnak”, a mindenkor hatalomnak a lojalitást, a szervezeti együttműködést, de csak azt. Nem adjuk oda azonban azt, ami csak az Istené! A lelkiismeretünk, a hittünk, a személyes elkötelezettségünk, morális értékrendünk az Istené, ebből ered az esetleges iránti szolidaritásunk, a nemzeti és a nyugati keresztény közösséghez való kötődésünk és a hitvallás szabadsága melletti kiállásunk. Ezeket sem erővel, sem csábítással nem vehetik el tőlünk.

■ BODA ZSUZSA

Dr. Fábri György iktatása

Dr. Fábri György újonnan megválasztott északi egyházkerületi felügyelő beiktatása a kerület szeptember 21-én tartandó őszi közgyűlésének keretében lesz 14 órától a budahegyvidéki evangélikus templomban. Az esemény – miként maga a közgyűlés – nyilvános. Mindenkit szeretettel várunk.

Gyülekezeti kirándulás

▶ A Mencshely–Nagyvázsony–Szentantalfa–Zánkai Társult Evangélikus Egyházközség kirándult – ez bizony nem médiaszenzáció. De „alulnézetből” másként fest a dolog. Amilyen hosszú a nevünk, olyan kicsinyek vagyunk: négy társ-, egy leánygyülekezet és tizenegy szórványközség aktív evangélikusai gyerekekkel, tanuló fiatalokkal együtt körülbelül kétszázhuszan. Kicsiny eklézsiáink Nagyvázsonytól a Nivegy-völgy aljáig gyöngyfüzérszerűen helyezkednek el, napi szinten nemigen találkoznak egymással. De él bennünk az összetartozás érzése és az az igény, hogy egy-egy ünnepi istentiszteleten vagy közgyűlésen túl is legyen módunk találkozásra, barátkozásra. Vannak ilyen alkalmak – mint például a tanévkezdő hittanversenyek vagy a hangversennyel egybekötött szeretetvendégségek, adventi teaestek –, de ezek közül egy-egy közös kirándulás bizonyos szempontból kiemelkedik.

Idén június végén egy autóbussznyi-an Győr felé indultunk *Németh Szabolcs* lelkészünk vezetésével. A szép, nagy kiterjedésű barokk városközpont, a mindenütt fel-feltűnő folyók szemtelő gyönyörködtető látványt nyújtottak.

Első állomásunk a győri bazilika volt. Az évezredes – természetesen többször felújított –, hatalmas templom múltjáról és jelenéről részletes tájékoztatást kaptunk, megcsodáltuk gazdag barokk és neoromán díszítését, a Maulbertsch-festményeket, a „könnyező Mária-képet”. Tisztelettel és kegyelettel álltunk *Szent László* király hermájánál (melyet a legszebbnek tartanak Európában), *Boldog Apor Vilmos* püspök síremlékénél.

Természetesen fő célunk az Insula Lutheranának, ezen belül is elsősorban a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalának és az Öregtemplomnak a megismerése volt. A püspöki hivatal a házgondnok hölgy részletes magyarázatokkal szolgáló, kedves vezetése mellett tekintettük meg. Megszoktuk, hogy az egyházakkal kapcsolatos híres látványok legtöbbször sok évszázadosak, stílusuk általában a romántól a neobarokkig változik. Így a hivatal modern épülete csodálkozással töltött el bennünket – ám méltóságtejes spiritualitást, bölcsességet, egyszerű emberséget tükröző belső tereiben és szép, gon-

dozott kertjében áhítattal, de otthonosan néztünk szét.

Az Öregtemplomot *Pula László* né mutatta be, akit rokonai szálak is fűznek a gyülekezethez. A hűvös, régi falak között felülvélve hallgattuk a türelmi rendelet idejében épült impozáns templom történetét, csodáltuk az áhítatot keltő, szép, de nem túldíszített templombelsőket, az ol-tárképet, mely Krisztus Gecsemáné-kerti éjszakáját ábrázolja (*Orlay Petrich Soma* alkotása). Az orgonát – mint az eddig látogatott helyeken is – lelkészünk megszólaltathatta, és kíséretével elénekeltük az „Erős vár...” kezdetű énekünket. Az épületegyüttes többi részét, az oktatási részt, „prédikátor uramék házát”, a diakonissza-anyaházat, a szeretetházat csak kívülről láttuk.

Visszafelé Pannonhalma felé vet-tük az irányt. Itt a bencés apátságot, majd Zircen a ciszterci apátsági templomot néztük meg szakvezetés mellett.

Egyházi, műemléki, történelmi látni- és tudnivalókkal feltöltöttek, társgyülekezetünk tagjaival barátságunkat szorosabbá fűzve, tágabb otthonunk, a Dunántúl egy részét alaposabban megismerve, jó hangulatban, szép emlékekkel értünk haza estére. Lassan kezdjük gyűjtögetni ötleteinket (és forintjainkat) a következő kirándulásra.

■ TARÓDY ISTVÁNNÉ DR. (Zánka)

KÉPRIPORT

16. országos evangélikus gyermektábor

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!

Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu

Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

Állaspályázat – fasori gimnázium

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.) *egyetemi végzettségű férfi testnevelő tanár* jelentkezését várja.

A pályázathoz csatolni kell:

- önéletrajzot,
- végzettséget igazoló okiratot, diplomamásolatot.

Lelkészi ajánlás a pályázat elbírálásánál előnyt jelent. Csak a pályázatok alapján alkalmazásra elfogadott jelölteket hívjuk be beszélgetésre.

A pályázatot kérjük augusztus 21-éig a hajdo.akos@gmail.com címre küldeni.

Az állás elfoglalásának ideje: 2012. augusztus 27.

Esküvői fényképezés

Templomi és polgári esküvők, esküvői vacsorák fényképezését vállalom korrekt áron.

Keresztény pároknak 50% kedvezmény az árból. Kérésre természetesen referenciákat mutatok.

Gyorsasági garancia (két hét): mire az ifjú pár hazatér a nászútról, a képeket is megkapja, vagy ingyen volt a fotózás.

Károly György Tamás
y@kgyt.hu • 20/599-5758

BIBLIAI TUDÁSPRÓBA

► A tavalyi évhez hasonlóan idén is lemérheti bibliaismereti tudását minden vállalkozó kedvű olvasónk. Az alábbi totó egyaránt tartalmaz ószövetségi és újszövetségi kérdéseket, a három lehetséges válasz közül pedig mindig csak az egyik helyes. A kérdéssor végén – a megfelelő ígéretek feltüntetésével – megadjuk a megfejtéseket is.

1. Péter elhívásakor kikkel halászott együtt?

- a Andrással, Tamással, Mátéval
- b Andrással, Jakabbal, Jánossal
- c Andrással, Jakabbal, Júdással

6. Hol kente meg Jézus lábát Mária húsvét előtt?

- a Betfagében
- b Betlehemben
- c Betániában

11. Hány halból és kenyérből lakatta jól Jézus az ötezer embert?

- a három hal és két kenyér
- b két hal és öt kenyér
- c öt hal és két kenyér

12. Mi volt a tanú Lábán és Jákób kibékülésekor?

- a szobor
- b létra
- c kórákás

19. Ki volt Izráel első királya?

- a Salamon
- b Saul
- c Sámuel

20. Ki és mikor kapta az Íkábód, azaz „Odavan Izráel dicsősége” nevet?

- a Éli főpap unokája, amikor a filiszteusok elvitték a szövetség ládáját.
- b Dávid király Betsabétól született fia, amikor meghalt Betsabé férje, Uriás.
- c Mózes unokája, amikor Mózes testvére, Mirjám poklos lett.

21. Ki volt Mózes felesége?

- a Sára
- b Cippóra
- c Ráhel

22. Ki nem tartozott a tizenkét tanítvány közé?

- a Barnabás
- b Bertalan
- c Taddeus

23. Melyik bibliai könyvben olvashatunk Hámánról?

- a Királyok első könyve
- b Eszter könyve
- c Az apostolok cselekedetei

24. Hova indult Jónás Ninive helyett?

- a Tarsís
- b Tarzusz
- c Cézarea

25. Milyen állatot engedett ki elsőként Nőé a bárkából?

- a galamb
- b sas
- c holló

26. Mit vitt magával bizonyítékul Dávid, amikor másodszor kímélte meg Saul király életét?

- a Saul köpenyének egy darabját
- b Saul lándzsáját és vizeskorsóját
- c Saul kardját

27. Mi nem volt a tíz csapás között?

- a bögyölyök
- b kígyók
- c sötétség

28. Ki mondta kinek? „Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz. Ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és rád vágyódik, de te uralkodjál rajta.”

- a az Úr Kainnak
- b Sámuel Dávidnak
- c Keresztelő János Heródesnek

29. Miből készült kürtöket fújtak meg Jerikó bevételekor?

- a elefántagyar
- b kosszarv
- c bikaszarv

30. Melyik királyt térítette meg kis híján Pál?

- a Heródest
- b Agrippát
- c Fesztuszt

31. Jézusnak a gazdagról és a koldusról szóló példázatában hogy hívták a koldust?

- a Nikodémus
- b Bartimeus
- c Lázár

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

PAOLO VERONESE: KÁNAI MENYEGZŐ

2. Kinek a testvére volt Eliáb?

- a Dávidé
- b Józsefé
- c Ároné

3. Hány kőveder volt a kánai menyegzőn?

- a három
- b tíz
- c hat

4. Hogyan választotta ki Illés próféta az utódját, Elizeust?

- a Rádobta a palástját, miközben Elizeus szántott.
- b Nekiadta a falatot.
- c A vállára ütött a botjával.

5. Ki ébresztette fel a pusztában a rekettyebokor alatt alvó Illést?

- a a szolgálja
- b Aháb király, az üldözője
- c egy angyal

7. Ki örökölte Áron után a főpapi tisztelet a pusztai vándorlás idején?

- a Eleázár
- b Dátán
- c Abírám

8. Miben volt Sámson ereje?

- a karjában
- b hajában
- c szívében

9. Mi volt Páfosz, és kivel kapcsolatban olvashatunk róla a Bibliában?

- a Sziget, és János volt ott.
- b Falu, és Péter járt ott.
- c Város, és Pál apostol ment oda.

10. Milyen családi kapcsolatban állt Naomi Ruththal?

- a az anyja volt
- b a testvére volt
- c az anyósa volt

13. Milyen nevet akartak adni a rokonok Keresztelő Jánosnak?

- a János
- b Simon
- c Zakariás

14. Mi volt annak a víznek a neve, amelynek partján Jézus meggyógyította a harmincnégy éve beteg embert?

- a Betesda
- b Jordán
- c Genezáret

15. Ki nem volt József testvére?

- a Manassé
- b Ásér
- c Gád

16. Ki látogatta meg Salamont a bölcsessége miatt?

- a az etióp királynő
- b Egyiptom fáraója
- c Sába királynője

17. Mi a hiányzó szava ennek a Prédikátor könyvéből való idézetnek? „Megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje

- a a kérdezőnek
- b a beszédnek
- c a kiáltásnak

18. Melyik tanítványt küldte az Úr a Gáza felé vezető útra, hogy az etióp kincstárnokkal találkozzon?

- a Fülöpöt
- b Pétert
- c Pált

PAFOSZ

PAL MARIETTA FELVÉTELEI

PETER SPIER: JÓNÁS IMÁJA A CET GYOMRÁBAN (RÉSZLET)

Megfejtések

1-b (Lk 5,1–11); 2-a (1Sám 16,1–13); 3-c (Jn 2,1–10); 4-a (1Kir 19,19–21); 5-c (1Kir 19,1–8); 6-c (Jn 12,1–8); 7-a (5Móz 10,6); 8-b (Bír 13,5); 9-c (ApCsel 13,4–12); 10-c (Ruth 1,1–5); 11-b (Lk 9,10–17); 12-c (1Móz 31,43–54); 13-c (Lk 1,57–61); 14-a (Jn 5,1–15); 15-a (1Móz 29,31–30,24 és 1Móz 35,16–19); 16-c (1Kir 10,1–13); 17-b (Préd 3,7b); 18-a (ApCsel 8,26–39); 19-b (1Sám 9,14–17); 20-a (1Sám 4,12–22); 21-b (2Móz 2,21); 22-a (Mt 10,1–4); 23-b; 24-a (Jón 1,1–3); 25-c (1Móz 8,6–7); 26-b (1Sám 26,1–12); 27-b (2Móz 7,14–10,29 és 2Móz 12,21–33); 28-a (1Móz 4,6–7); 29-b (Józs 6); 30-b (ApCsel 26); 31-c (Lk 16,19–31).

SZÉLRÓZSA-VISSZAPILLANTÓ

Kilencedik

Kilencedik.

A legbosszantóbb helyezés. Legalábbis az olimpiai úszóversenyeken. Kilencediknek lenni nem jó. Kilencediknek lenni kifejezetten rossz. Pedig az olimpián kijutott belőle magyar úszóinknak bőven: Cseh, Hosszú, Verasztó vagy éppen a női gyorsváltó esete is idesorolható.

Az az érzése az embernek, hogy lemaradt valamiről. Készült valamire iszonyú keményen, és néhány század másodperc miatt nem sikerült. Készült valamire éveken keresztül, aztán mégsem kapta meg a lehetőséget, hogy bizonyítson a döntőben. Tekintsünk el attól, hogy kinek a hibája, és miért is hiányoztak azok a bizonyos század másodpercek, hanem figyeljünk magára a hajszálra, amely hiányzott.

Az a hajszál, amely nem engedett bizonyítani. Az a hajszál, amely miatt többen úgy láthatják, hogy mégsem volt megfelelő a felkészülés. Az a hajszál, amely miatt többen azt gondolhatják, hogy a rajthoz állók mégsem tettek meg mindent a sikerért. Az a hajszál, amely miatt a kívülről láthatják úgy, hogy itt mégis hibázott valami a tervezésnél, előkészítésnél. Az a hajszál, amely miatt valószínűleg igaz a mondás, hogy nincsen rózsza tövis nélkül. Az a hajszál, amely miatt valószínűleg Szélrózsza sincsen tövis nélkül.

Hogy ezt valóban szalagcímként kell-e egyházunk közvéleménye elé tárni, vagy meg kell hagyni a szeptemberi kiértékelésre, azt mindenki döntse el maga, de összességében jó, hogy megfogalmazódnak olyan értékelő mondatok, amelyek segíthetik a következő Szélrózsát előkészítő csapat munkáját.

Így most azt mondom ki: kilencediknek lenni jó.

A kilencedik Szélrózsára nagyon jó volt készülni.

A kilencedik Szélrózsát nem volt rossz érzés lebonyolítani.

A kilencedik Szélrózsát nem volt jó otthagyni.

Sétálva a Balaton partján, Fonyódligeten július 22-én, vasárnap késő délután, házigazda lelkész kollégámmal fogalmaztuk meg, hogy amilyen üresség van bennünk. Egy nagy pörgés utáni leállás okozta üresség. Olyan, amely azonban gyorsan újra megtöltődik. Gyorsan, mert rengeteg élményt tudunk előhívni. Rengeteg elégedettséget okozót, témérek ajándékot, számtalan színt és áldást és sok olyat, amelyről valóban fogunk majd a kiértékelésen beszélni.

A lényeg, hogy ne maradjon úr. A lényeg, hogy a kilencedik Szélrózsáról hazatérve ne maradjon senkiben úr. Legfeljebb az, amit – Istennek hála – sokan megfogalmaztak: hogy mi-

kor jön már a következő. A tizedik. Vagy éppen a köztes évben megrendező sepsiszentgyörgyi találkozót.

A lényeg, hogy ne maradjon úr. Vagy ha kis ideig marad is úr, akkor tudjuk, hogy mi való oda. Amiről talán Bacon is (meg Gyökössy Bandi bácsi és oly sokan) beszélt már: amolyan Isten alakú úr. Amelyet más nem tölthet ki. Amelyet mással nem lehet betölteni. Illetve lehet, de nem fog passzolni. Hosszú távon biztosan nem.

Isten alakú úrunket mással nehéz, illetve leginkább lehetetlen kitölteni. Abba az úrba csak az a Jézus férkőzhet be, aki az egész merítésünket is érvényesíti. Akiről – hiszem – az összes fonyódligeti igei alkalom bizonyosságot tett. Akiről jó volt énekelni, beszélni, akitől jó volt hallani. Azt, hogy Isten szeret. Azt, hogy Isten úgy szeret, ahogy. Azt, hogy Isten engem is szeret.

Az egyik reggeli merítés alatt Fonyódligeten szót az ének, amelyet az ott előadott flash mobbal együtt – őszintén – nagyon szívesen látnék egyházunk imázsfilmjében is: „Dicséretet énekelek, / ha velem vagy, új ember lehetek! / A dalom már fent jár magasan, / Te vagy az erőm, csak te, Uram!”

Ez alatt az ének alatt bennem is sokféle érzélem felszínre tört, és megéreztem azt, hogy nem mi cselekszünk. Mármint nem mi, szervezők.

És talán ez a legfontosabb. Amikor az áldás túlnő a szervezők aggodalmán, görcsein. Amikor eszünkbe juthat az Agenda-beli imádság, hogy „köszönjük, Urunk, hogy többet és jobbat adsz kéréseinknél...” Amikor őszintén azt érzem, hogy áldás van ezen az illatos virágon, ahogyan elnök-püspök úr is fogalmazott. Az illatos virág, amelyről most már azt is tudjuk, hogy a „fertőzésveszély” sem volt valós...

Folyamatosan imádkozom azért, hogy ez maradjon is így, illetve hogy áldás legyen az elhangzott igehirdetések utóéletén is. Amit nem tudunk mérni. Aminek hatásait csak nagyon közvetetten láthatjuk.

Éppen ezért: Szereti valaki, ha kritizálják az elhangzott igehirdetését? Dehogy. Szereti valaki, ha egy tiszteletre méltó, idősebb kollégától olyan, szeretettel megfogalmazott tanácsot kap, amelytől azt gondolja, hogy jobb lelkész lehet? Mindenképpen. Így vagyok hálás Pintér Károly lelkész testvéremnek azért, hogy a Fonyódligeti visszhang című írásának elolvasása után jobb lelkész lehetek. Őszintén ezt gondolom. És osztom azt az imádságát is, hogy a fiatalok közül minél többen meghallják és megértsek Krisztus hívását.

Remélem, ebben nem csak ketten vagyunk.

■ MESTERHÁZY BALÁZS
Szélrózsza-ata

A Szélrózsza találkozóról a Magyar Televízióban

Augusztus 19-én, vasárnap az M1-en 11.30-kor, az M2-n 14.30-kor Szélrózsza címmel 26 perces műsorban számolunk be a fonyódligeti találkozóról. Szerkesztő Nagy László, rendező Horváth Tamás.

Meghívó papnétalálkozóra

Idén is megtartjuk hagyományos papnétalálkozónkat, melyre minden aktívan dolgozó lelkész feleségét szeretettel hívjuk és várjuk.

A találkozót Gyökerek és szárnyak a sokarcú mesében címmel 2012. szeptember 28–30. között rendezzük az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban (8624 Balatonszárszó, Jókai u. 41.).

További információ és jelentkezés szeptember 10-ig a következő e-mail címeken: Fabiny Katalin: fabinykati@gmail.com; Szemereiné Szigethy Enikő: szenikoster@gmail.com; Gáncs Péterné: gancsmarti@vipmail.hu.

